RP Web Solutions
RP WEB SOLUTIONS
Website For Everyone...
Ronak Palan
Web Consultant
+91 84888 55506
rpwebsolutions2020@gmail.com

(ટેક્ષ સંલગ્ન તથા અન્ય મહત્વના સમાચાર પ્રસિદ્ધ કરતું માસિક)

ટેક્ષ ટુડે

RNI No.GUJGUJ/2016/74805

Tax Today (Monthly)

ગુજરાતી પખવાડિક
કરવેરા સલાહકાર
સીધા અને આડકતરા કરવેરાની સાદી અને સરળ ભાષામાં માહિતી આપતું ગુજરાતી પખવાડિક
વાર્ષિક લવાજમ :- ૨૭૯૫
સંપર્ક:-
પૂજા પબ્લિકેશન
મનિષ શાહ
૯૯૨૪૧ ૧૯૩૨૯

Post. Regn. No. G-JND/338/2020-2022. - Office of posting Una Post Office on 3rd Monday of Every Month

◆ વર્ષઃ ૬, ◆ અંકઃ ૧૪, ◆ સળંગ અંકઃ ૭૪, ◆ તા.૧૭/૧૨/૨૦૨૨, શનિવાર, ◆ પાના-૪, ◆ છૂટક અંકની કિંમત રૂા.૨૦, ◆ વાર્ષિક લવાજમ રૂા.૨૦૦/- (કુરીયર સાથે રૂા.૩૦૦/-)
◆ તંત્રી-માલિક અને પ્રકાશકઃ ભવ્ય દિપકભાઇ પોપટ, ◆ પ્રકાશન સ્થળઃ ૨૦૨-૨૦૩, ધ્રુવ કોમ્પ્લેક્ષ, પોલીસ લાઇન સામે, ઉના, જી.ગીર સોમનાથ-૩૬૨૫૬૦
◆ ફોન : ૦૨૮૭૫-૨૨૧૭૦૦, ફેક્સઃ ૦૨૮૭૫-૨૨૧૭૦૦, મો. : ૯૯૨૪૧ ૨૧૭૦૦ ◆ મુદ્રણ સ્થળ : પ્રથમેશ ઓફસેટ, ગોંદરા ચોક, ઉના

e-mail: taxtodayuna@gmail.com ◆ e-mail: editor@taxtoday.co.in ◆ www.taxtoday.co.in

પ્રતિશ્રી,

૨૦૧૭-૧૮થી GST હેઠળ બાકી વ્યાજ અંગે સમગ્ર રાજ્યમાં કરદાતાઓને આવી રહી છે નોટિસ

કરદાતાઓ માટેની નોટિસોમાં ગણતરી અંગે નથી કોઈ વિગતો એવી ઉઠી રહી છે ફરિયાદ

તા. ૦૭.૧૨.૨૦૨૨: જી.એસ.ટી. કાયદો ૦૧ જુલાઇ ૨૦૧૭ થી લાગુ થયો છે. આ લાગુ થયાથી અત્યાર સુધી જી.એસ.ટી.ના રિટર્ન મોડા ભરવાથી લાગુ વ્યાજની જવાબદારી અંગે નોટિસો સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં આપવામાં આવી રહી છે તેવા અહેવાલો મળી રહી છે. આ નોટિસોના પગલે કરદાતાઓ તો દોડતા થયા જ છે પણ તેમની સાથે તેઓના ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટસ તથા અધિકારીઓની પણ કામગીરીમાં ઓચિતો મોટો વધારો થઈ ગયો હોવાના સમાચાર મળી રહ્યા છે. આ નોટિસોમાં ખૂબ નાની નાની રકમોની નોટિસો નીકળ્યા હોવાના પણ અહેવાલ છે. આ નાની નાની રકમોમાં સરકારનો વહીવટી ખર્ચ આ નોટિસોના કુલ વ્યાજથી વધુ થશે તેવું જાણકારો માની રહ્યા છે. કરદાતાઓ માટે પણ આ નાની નાની રકમ માટે ચુકવણી કરી, આ સંદર્ભે DRC 03 કરવાની કામગીરી પણ રકમના સાપેક્ષમાં ખૂબ મોટી રહેશે.

આ બાબતે વાત કરતાં જુનાગઢના જાણીતા ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ હેમાંગભાઈ શાહ જણાવે છે કે ‘‘જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ ૧૦૦૦ રૂા.થી નીચે હોય તેવા રિફંડ ના આપવા એવી જોગવાઈ કરેલ છે. એવી જ રીતે આ જૂના વ્યાજ બાબતે પણ ૧૦૦૦ રૂા. સુધીના વ્યાજની નોટિસો માફ કરવામાં આવે તે વહીવટી રીતે ખૂબ આવકારદાયક રહેશે. વ્યાજની નાની નાની રકમ ભરવા તથા ત્યારબાદ તેની DRC કરવામાં કરદાતાઓ, ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ તથા જી.એસ.ટી. અધિકારીઓનો જે સમય વ્યય થશે તેના બદલે ઈઝ ઓફ ડુઈંગ બિઝનેસને ધ્યાને લઈ નાની નાની વ્યાજની રકમની નોટિસ રદ કરવામાં આવે તે જરૂરી છે.’’ વેપારી આલમમાં પણ નાની નાની રકમોની વ્યાજની નોટિસોની રકમ માંડવાળ કરવામાં આવે તેવી માંગણી ઉઠી રહી છે.

ભવ્ય પોપટ, એડિટર ટેક્સ ટુડે

GSTR-9 ભરવામાં આ બાબતો અંગે રાખો ખાસ ધ્યાન

કન્સલ્ટન્ટે/ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટટ દ્વારા GSTR-9 તથા GSTR-9-C ફાઈલ કરતા પહેલા જોવા રહેતા મહત્વના મુદ્દાઓ

Article by
Adv Setubhai Shah

તા. ૨૫.૧૧.૨૦૨૨:

ઇનવર્ડ સપ્લાયની યાદી તપાસો

- ખરીદી/સર્વિસ ઓર્ડર દ્વારા મેળવેલ કાચો માલ, પેકિંગ મટીરીયલ્સ, ઈંધણ, સ્ટોર્સ અને ફાજલ વસ્તુઓ અને સેવાઓનો તમામ ઇનવર્ડ સપ્લાય અને ખરીદી ઓર્ડર સ્તરથી જ નોંધાયેલ કરપાત્ર વ્યક્તિ ITC ની પાત્રતા નક્કી કરવા માટે સ્થિતિમાં છે. વ્યવહારની પ્રકૃતિ સાથેનો આવો વ્યવહાર એટલે કે. CGST અધિનિયમ, ૨૦૧૭ની કલમ 16(2) અને 16(2)(BB) CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમ 36(4)ની શરતોને સંતોષીને કમ્પોઝિટ સપ્લાય, મિક્સ સપ્લાય અને ITCનો લાભ લેવામાં આવ્યો છે..
- કલમ 16(2)(b) તથા 16(2)(bb) અનુસાર માલ અને સેવાઓ પ્રાપ્ત કર્યા પછી ITCનો લાભ લેવામાં આવ્યો છે....
- માલના અસ્વીકારના કિસ્સામાં ઇનવર્ડ સપ્લાય માટે સામગ્રીના આંશિક અને સંપૂર્ણ અસ્વીકાર માટે યોગ્ય દસ્તાવેજો અને ક્રેડિટ નોટ સપ્લાયર્સ દ્વારા જારી કરવામાં આવી હતી કે નહી.
- આવા સંજોગોમાં ઓછા જથ્થામાં પ્રાપ્ત સામગ્રી અને પ્રમાણસર ITCના કિસ્સામાં એકાઉન્ટિંગ માટેની યોગ્ય સિસ્ટમનો લાભ લેવામાં આવ્યો છે.
- સપ્લાયર્સ પાસેથી મેળવેલ મફત નમૂનાના કિસ્સામાં ITCનો લાભ લીધેલ નથી તેની ખાતરી કરવી જોઈએ.
- યોગ્ય દસ્તાવેજોના આધારે ITCનો લાભ લીધો છે. બિલ ઑફ એન્ટ્રી, ટેક્સ ઇન્વોઇસ, ISD ઇન્વોઇસ, સેલ્ફ-ઇન્વોઇસ (RCM) અને સપ્લાયર્સ દ્વારા જારી કરાયેલી ડેબિટ નોટ્સ જે માલ/સેવાને સમર્થન આપે છે તે તમામ પુરાવાઓ.
- CGST અધિનિયમ, ૨૦૧૭ની કલમ ૩૫ હેઠળના નિયત રેકોર્ડ/ઈલેક્ટ્રોનિક રેકોર્ડ્સ નિયમ ૫૬ અને CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમ ૫૭ સાથે વાંચેલા છે.
- તમામ ઇનવર્ડ સપ્લાય ઇનપુટ/ઇનપુટ સર્વિસ અને કેપિટલ ગુડ્સમાં વિભાજિત કરવામાં આવે છે.
- ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ સુધી GSTR-2B (૧૦૫%) પર આધારિત તમામ ઇનવર્ડ સપ્લાય પર ITCનો લાભ લેવામાં આવ્યો છે.. ૦૧-૦૧-૨૦૨૨ ITC GSTR-2B માં દેખાતી એન્ટ્રી પર ITC લઈ શકાય છે.
- ઇનવર્ડ સપ્લાય તરફનું ઇ-વે બિલ પ્રાપ્ત થયું હતું અને પાલનના સમયગાળા માટે ઇનવર્ડ સપ્લાય તરફ જાળવવામાં આવ્યું હતું (માલના વહન દરમ્યાન), તેનો ભંગ કે જેના માટે વિભાગ દાવો/વિવાદ કરી શકે છે અને ફોર્મ ASMT-10 હેઠળ ચકાસણી માટે નોટિસ જારી કરી શકે છે....
- ઇનવર્ડ સપ્લાયના વ્યવહારની તપાસ કરવી જોઈએ જે CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૧૭(૫) હેઠળ બ્લોક ક્રેડિટ હેઠળ આવે છે અને ખાતરી કરવી જોઈએ કે આવા ઇનવર્ડ સપ્લાય પર કોઈ ITCનો દાવો કરવામાં આવ્યો નથી. જો આવા કોઈ દાવાઓ કર્યા હોય અને ITC CREDIT LEDGERમાંથી વાપરેલ હોય તો DRC-03થી ભરાવવા યોગ્ય છે.
- ઈનવર્ડ સપ્લાય કે જેના માટે માલસામાનની કિંમત અને GSTની ચૂકવણી ૧૮૦ દિવસની અંદર કરવામાં આવી ન હતી, CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમ ૩૭ હેઠળ ITCને ઈન્વોઈસની તારીખથી ૧૮% વ્યાજ સાથે રિવર્સ કરવાની ખાતરી કરો. જે ITC લેવામાં આવેલ તારીખ અને ITCના રિવર્સલની તારીખથી ગણતરી કરે છે.
- જ્યારે અનુસૂચિ-૧ હેઠળ ઇનવર્ડ સપ્લાય વિચારણા કર્યા વિના પ્રાપ્ત થાય ત્યારે ITCની કોઈ નામંજૂર થવી જોઈએ નહીં, આ કિસ્સામાં સપ્લાયરને CGST કાયદાની કલમ 16(2)(c) મુજબ ચૂકવણી કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવે છે.
- GSTR-3B/ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ રજિસ્ટર અને GSTR-2Bમાં દર્શાવેલ ઇનવર્ડ સપ્લાય વચ્ચે યોગ્ય RECO યોગ્ય સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું કે નહી તે તપાસવું.
- ITC માટે ફરીથી ક્રેડિટ લેવામાં આવી છે જેના માટે વેચનારને ૧૮૦ દિવસ પછી ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી, જે અગાઉ નિયમ ૩૭ અનુસાર પરત કરી દેવામાં આવી છે કે નહી?
- તમામ ઇનવર્ડ સપ્લાય ઇન્વોઇસ કે જેનું ટર્નઓવર ૧૦ કરોડથી વધુ છે CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૩૧ હેઠળ ટેક્સ ઇન્વોઇસ ઇશ્યૂ કરો, CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમ ૪૬ સાથે વાંચો, જેમાં QR કોડમાં IRN છે. IRN ધરાવતા QR કોડ નહી હોય તો, CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમ ૪૮(૫) હેઠળ ઇનવોઇસ માન્ય રહેશે નહીં અને ITC મળી શકશે નહીં.
- મૂળ ઇન્વોઇસ, બિલ ઑફ એન્ટ્રી, સેલ્ફ-ઇન્વોઇસ, ISD ઇન્વોઇસના આધારે ITCનો લાભ લીધો છે. તે પૈકી ઇન્વોઇસની ઝેરોક્ષ નકલોના આધારે ITC મળી શકશે નહીં.
- જો ઇનવર્ડ સપ્લાય એન્ટ્રીઓ GSTR-2Bમાં દેખાતી નથી, તો GSTN ‘‘કરદાતાઓ સાથે વાતચીત’’ હેઠળ ટેબનો ઉપયોગ કરીને સપ્લાયરો સાથે યોગ્ય સંચાર માટે ઉપયોગ કરવો જોઈએ. જો સત્તાવાળાઓ દાવો કરે છે કે, GSTR-3B સપ્લાયર્સ દ્વારા ફાઇલ કરવામાં આવતું નથી, તો કલમ 16(2)(c) દ્વારા જરૂરી ટેક્સ ચૂકવવામાં આવતો નથી, તો એવી દલીલ કરી શકાય છે કે માત્ર CBIC એ આવી પરિસ્થિતિઓની કલ્પના કરી છે અને પ્રેસ દ્વારા સ્પષ્ટતા કરી છે. ૧૮મી મે ૨૦૧૮ના રોજ રીલિઝ કરવામાં આવ્યું હતું, અને નીચે મુજબ ૪થી મે, ૨૦૧૮ની GST કાઉન્સિલની ૨૭મી બેઠકમાં સમાન બાબતની સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી હતી.
- CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૧૬(૪) હેઠળ દરેક નાણાકીય વર્ષના નવેમ્બરના અંતના GSTR-3Bની નિયત તારીખ સુધી અથવા તે પહેલાં તમામ ITCનો લાભ મેળવવો જોઈએ, GSTR-1માં કાળજી લેવી જોઈએ. -2B જો સપ્લાયર્સે ૧૧મી ડિસેમ્બર પછી તેમનો GSTR-1 ફાઈલ કર્યો હોય તો તે પ્રાપ્તકર્તાના અંતે અયોગ્ય ITC તરીકે દર્શાવવું જોઈએ જે સપ્લાયર્સ પર નહીં પરંતુ પ્રાપ્તકર્તા પર કલમ **૧૬(૪) ને કારણે અયોગ્ય ITC થતી નથી.**
- ઇન્વોઇસ સામે માલ પર ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ નોટ/હપ્તામાં પ્રાપ્ત થાય છે, પ્રાપ્તકર્તા છેલ્લી નોટ/હપ્તાઓની પ્રાપ્તિ પર સમગ્ર ઇન્વોઇસ સંબંધિત ક્રેડિટ લેવા માટે હકદાર હશે, કરદાતાઓ પણ યોગ્ય રસીદની ખાતરી કરે છે. માલની રસીદ માટે ડિલિવરી ચલણ અને ઈ-વે બિલ ચેક કરે.

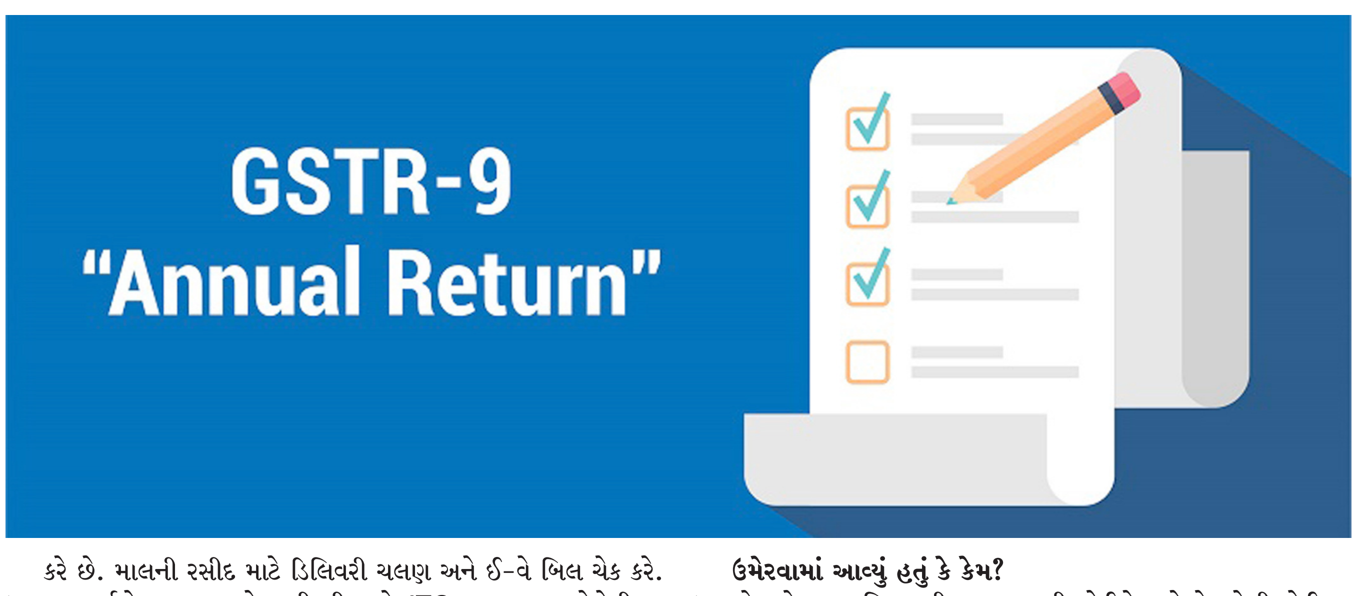

- પ્રાપ્તકર્તાએ પ્લાન્ટ અને મશીનરી માટે ITC ભાગ પર પહેલેથી જ ઘસારાનો લાભ લીધો હોય તો તે સુનિશ્ચિત કરે કે આવા ઘસારા પર કોઈ ITCનો લાભ લીધેલ છે કે નહીં તે ચેક કરવું.
- મુક્તિ પુરવઠો કે જે શૂન્ય દરને આકર્ષે છે અથવા સંપૂર્ણ મુક્તિ અથવા જીએસટી વસૂલવામાંથી સંપૂર્ણ મુક્તિ અથવા બિન-કરપાત્ર છે અથવા સિક્યોરિટીઝના વ્યવહારો અને સિક્યોરિટીઝના વેચાણ મૂલ્યના ૧% લેવામાં આવ્યા છે અથવા જમીનનું વેચાણ અને જમીનની કિંમત તરીકે લેવામાં આવી છે. સ્ટેમ્પ ડ્યુટી ભરવાના હેતુ માટે અપનાવવામાં આવેલ મૂલ્ય, એ પણ સુનિશ્ચિત કરો કે પ્રમાણસર ITC આવા સપ્લાયના પ્રમાણમાં ઉલટાવી દેવામાં આવ્યું હતું અથવા નિયમ ૪૨ હેઠળ રિવર્સ કરવામાં આવ્યું છે કે નહીં તે ચેક કરવું. (નિયમ-૪૨)
- કરપાત્ર વ્યક્તિએ CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૧૭(૫) હેઠળ આવા મોટર વાહન માટે ૧૩ થી વધુ વ્યક્તિઓ (ડ્રાઈવર સહિત)ની મંજૂર બેઠક ક્ષમતા ધરાવતી વ્યક્તિના પરિવહન માટે કોઈ બ્લોક ક્રેડિટનો લાભ લીધો નથી. સામાન્ય વીમો, મોટર વાહનોને લગતા સમારકામ અને જાળવણી ખર્ચ, સ્ટાફ કલ્યાણ ખર્ચ વગેરે.
- જ્યારે સ્થાવર મિલકત (પ્લાન્ટ અને મશીનરી સિવાય)ના બાંધકામ માટે સપ્લાય કરવામાં આવે ત્યારે વર્ક કોન્ટ્રાક્ટ સેવા પર કોઈ ITCનો લાભ લેવામાં આવ્યો નથી.
- કરપાત્ર વ્યક્તિએ પાયા અને માળખાકીય આધાર પર ITCનો લાભ લીધો છે જે પ્લાન્ટ અને મશીનરીની સ્થાપના માટે આવશ્યકપણે જરૂરી છે. જેવા કે, FOUNDATION વગેરે..વગેરે..
- કરપાત્ર વ્યક્તિએ **ભેટ** અથવા **મફત, નમૂનાઓ દ્વારા ગુમ થયેલ, ચોરાયેલ, નાશ પામેલ, અથવા નિકાલ કરેલ માલ પર ITCનો લાભ લીધો નથી.**
- GSTR-3B vs GSTR-2B વિરૂદ્ધ ઈ-વે બિલ વિરૂદ્ધ ઈ-ઈનવોઈસ મુજબ સમયાંતરે ઇનવર્ડ સપ્લાયનું યોગ્ય તપાશ કરવી જોઈએ.

આઉટવર્ડ સપ્લાયની યાદી તપાસો

- આઉટવર્ડ સપ્લાયના આંકડાની પાછલા વર્ષના આંકડાઓ સાથે તુલના કરવી જોઈએ અને વાજબી કારણ સાથે તફાવત શોધવા જોઈએ.
- સ્થાનિક અને નિકાસ માટે માલ અને સેવાઓના જાવક બીલ માટે જારી કરાયેલ ઇન્વોઇસ શ્રેણી ક્રમિક રીતે જાળવવામાં આવે છે. કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ સિસ્ટમમાં તમામ રદ થયેલ કરદાતાઓના ઈન્વોઈસની તપાસ ઓડિટર દ્વારા થવી જોઈએ અને GSTR-1માં તેની જાણ કરવામાં આવી છે કે કેમ તે તપાસવું જોઈએ.
- કિંમતના તફાવત માટે જારી કરાયેલ તમામ ડેબિટ નોટ્સ/જર્નલ્સ વાઉચર કે જેના પર આવી વધારાની વિચારણા પર વધારાની GST જવાબદારી ચૂકવવાપાત્ર છે, તે પણ તપાસવું જોઈએ કે આવી બધી ડેબિટ નોટની નોંધ GSTR-1માં જાણ કરવી ફરજયાત છે.
- માલના જાવકના પુરવઠા માટેના રેકોર્ડની તપાસ કરવી જોઈએ જેમ કે, ઇલેક્ટ્રોનિક રેકોર્ડ્સ માટે નિયમ ૫૬ અને નિયમ ૫૭ સાથે વાંચો કલમ ૩૫ હેઠળ માલ/સેવાઓનો સ્ટોક.
- સમયગાળા દરમિયાન હાથ ધરાયેલા તમામ જોબ વર્ક ટ્રાન્ઝેક્શનની તપાસ કરવી જોઈએ - મોકલવામાં આવેલી સામગ્રી નિર્ધારિત સમય સાથે પરત કરવામાં આવેલ છે ?? અને જો જોબ વર્કરના સ્થળેથી પૂરા પાડવામાં આવેલ માલ સામાનના કિસ્સામાં અને તે વેચાણ રજિસ્ટરમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. એ પણ સુનિશ્ચિત કરો કે જોબ વર્કર સ્થળને ત્યાંથી માલની સપ્લાય કરતા પહેલા **વ્યવસાયના વધારાના સ્થળ તરીકે ઉમેરવામાં આવ્યું હતું કે કેમ?**
- સ્ક્રેપ વેચાણ રજિસ્ટરની તપાસ કરવી જોઈએ અને વેચાયેલી કોઈપણ અસામાન્ય વસ્તુ શોધી કાઢવી જોઈએ અને જે સંપૂર્ણ પ્રકૃતિની હોય; ચકાસો કે તેના પર પર્યાપ્ત GST ચાર્જ કરવામાં આવ્યો છે ?
- ડિલિવરીની પદ્ધતિ અને ડિસ્કાઉન્ટ (રોકડ, જથ્થો, કિંમત તફાવત) માટેના નિયમો/શરતોની ખાતરી કરવા માટે ભાવ સૂચિ, ગ્રાહકો સાથેના કરારની નકલની તપાસ કરવી જોઈએ. પોસ્ટ સપ્લાયના કિસ્સામાં ક્રેડિટ નોટ જારી કરીને આપવામાં આવેલ ડિસ્કાઉન્ટ સપ્લાય પછી ડિસ્કાઉન્ટ પસાર કરવા માટેની શરતના પાલનની ખાતરી કરવી.
- કોઈપણ રકમ જેમ કે, પેકિંગ ચાર્જ, નૂર અને ગ્રાહકો પાસેથી વસૂલ કરાયેલા અન્ય કોઈપણ શુલ્ક ઉમેરવામાં આવે છે જ્યારે **ટ્રાન્ઝેક્શન વેલ્યુ નક્કી કરતી વખતે યોગ્ય વર્ગીકરણ કમ્પોઝિટ સપ્લાય/મિક્સ્ડ સપ્લાય ઈન્વોઈસ જારી કરતી વખતે કરવામાં આવ્યું છે કે નહીં?**
- વ્યાજ મેળવતી વખતે વિલંબિત ચૂકવણીના વ્યાજ માટે જારી કરાયેલ ડેબિટ નોટની તપાસ કરવી જોઈએ અને GSTની જવાબદારી નિવારવા માટે વ્યવહાર છુપાવેલ તો નથી તે ચકાસશો.
- ટ્રાન્ઝેક્શન મૂલ્યમાં માલના મફત સપ્લાય/વોરંટી શુલ્કના કિસ્સામાં ઉમેરેલી કિંમતના ઘટકોની ચકાસણી કરવી જોઈએ અને એ પણ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે કોઈપણ રકમ કે જેના માટે સપ્લાયર્સ પ્રાપ્તકર્તા દ્વારા ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે તે વ્યવહાર મૂલ્યમાં ઉમેરવામાં આવે છે.
- માલ પરત આપવાનો છે. તે માટે યોગ્ય સમયગાળા દરમિયાન જારી કરાયેલ ડિલિવરી ચલણ/નોન-રીટર્નેબલ ગેટ પાસ, ડેબીટ નોટની તપાસ કરવી જોઈએ, કરદાતાએ ખાતરી કરવી જોઈએ કે તેના માટે પર્યાપ્ત GST ચાર્જ કરવામાં આવ્યો છે. અને વેચાણ રજિસ્ટરમાં એન્ટ્રીઓ દાખલ કરવામાં આવી હતી કે નહી??
- રાજ્ય અને રાજ્યની બહારની શાખાઓને જારી કરેલ માલ ટ્રાન્સફર-વેચાણ નોંધની તપાસ કરવી જોઈએ અને ખાતરી કરવી જોઈએ કે નિયમ ૨૮ સાથે વાંચેલી કલમ ૧૫ હેઠળના વ્યવહારના મૂલ્યના આધારે કથિત ટ્રાન્ઝેક્શન માટે GST ચાર્જ કરવામાં આવ્યો છે કે નહી???
- રિવર્સ ચાર્જ મિકેનિઝમ હેઠળ CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૧૨ અને ૧૨(૩) હેઠળ સપ્લાયનો યોગ્ય સમય નક્કી કરવામાં આવ્યો છે.
- સમગ્ર સહાયક દસ્તાવેજની તપાસ કરવી જોઈએ કે જેના આધારે ગ્રાહકોને ક્રેડિટ નોટ/ડેબિટ નોટ જારી કરવામાં આવી છે કારણ કે ક્રેડિટ નોટ માત્ર કરપાત્ર મૂલ્ય અથવા તે ટેક્સ ઇન્વોઇસમાં વસૂલવામાં આવેલ કર કરપાત્ર મૂલ્ય કરતાં વધુ જોવા મળે છે અથવા આવા સપ્લાયના સંદર્ભમાં ચૂકવવાપાત્ર કર અથવા જ્યાં પૂરા પાડવામાં આવેલ માલ પ્રાપ્તકર્તા દ્વારા પરત કરવામાં આવે છે અથવા જ્યાં પૂરા પાડવામાં આવેલ માલ પ્રાપ્તકર્તા દ્વારા પરત કરવામાં આવે છે અથવા જ્યાં માલ અથવા સેવાઓ અથવા બંને પૂરા પાડવામાં આવેલ વિભાગ ૩૪(૧)માં જણાવ્યા મુજબ ઉણપ હોવાનું જણાયું છે અને ડેબિટ નોટ ફક્ત એવા કિસ્સાઓમાં જ જારી કરી શકાય છે કે જ્યાં કોઈપણ માલસામાન અથવા સેવાઓ અથવા બંનેના સપ્લાય માટે એક અથવા વધુ ટેક્સ ઇન્વોઇસ જારી કરવામાં આવ્યા હોય અને તે ટેક્સ ઇન્વોઇસમાં કરપાત્ર મૂલ્ય અથવા કર વસૂલવામાં આવે છે તે કરપાત્ર મૂલ્ય અથવા ટેક્સમાં ચૂકવવાપાત્ર કર કરતાં ઓછો હોવાનું જણાયું છે. કલમ ૩૪(૩)માં ઉલ્લેખિત આવા પુરવઠાના સંદર્ભમાં ચેક કરવાનું રહે.

(અનુસંધાન બીજા પાને)

Website
flamingoclubresort.com

Contact
+91 98244 21700
+91 95589 87734
+91 99241 21700

Flamingo
Club & Resort

An Eco resort where Nature meets Luxury

Location: Delwada Diu Road, Village NaliaMandvi, Ta. Una. (Just 3 KM to Diu Border)

Ideal place for destination weddings and Pre Wedding Photo Suits

-: Amenities :-

- Presidential Suit
- 2 VIP Suits
- 20 Lavish Premium Villas
- 4 Family rooms
- 3 Eco Rooms
- State of Art Multi Cuisine Restaurant
- Elegant Banquet Hall
- Swimming Pool
- Gymnasium,
- Kids Boating area
- Kids Play Area
- Library
- Sun Rise and Sun set deck
- Nature Walk Way
- Cycle Track
- Reception Lawn

ઈન્કમ ટેક્સ નોટિસથી બચવા આ બાબતોનો રાખો ખાસ ખ્યાલ!!

ઈન્કમ ટેક્સ નોટિસથી દૂર રહેવા રાખો આર્થિક વ્યવહારો કરવામાં સાવચેતી. કહેવાય છે ને After all prevention is better than Cure!!

By Bhavya Popat

તા ૨૫.૧૦.૨૦૨૨
(ભાગ ૨) (ગતાંકથી શરૂ)

May the lights of Deepawali burn out your problems and brighten your life Happy New Year to all the readers and supporters of Tax Today. આ શબ્દો સાથે ફૂલછાબના વાંચકો તથા ટેક્સ ટુડેના વાંચકોને દિવાળીની તથા નવ વર્ષની હાર્દિક શુભેચ્છાઓ. આ તકે ફૂલછાબમાં ટેક્સ અંગેની કટાર લખવા અંગેની તક આપવા માટે ફૂલછાબ મેજેનમેંટ, તંત્રીશ્રી, ફૂલછાબના પત્રકાર તથા મારા મિત્ર એવા નિલયભાઈ ઉપાધ્યાય અને સમગ્ર ફૂલછાબ ટિમનો ખાસ આભાર. અને હા, આજે ફૂલછાબ સાથેનો આ ૫૬મો લેખ લખતા વિશેષ આભાર આપ સૌ વાંચક મિત્રોનો કે જેઓ ટેક્સેશન અંગેના વિવિધ વિષયો ઉપર લેખ લખવા બાબતે પ્રેરણા આપતા રહ્યા છો.

ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ નોટિસ આવે ત્યારે વ્યક્તિ તાણ અનુભવતો હોય છે તે સામાન્ય બાબત છે. એક ટેક્સ એડવોકેટ તરીકેની પ્રેક્ટિસ દરમ્યાન અમારી સામે અવારનવાર એવા કેસ આવતા હોય છે જ્યાં ઈન્કમ ટેક્સ નોટિસ આવવાના કારણે વ્યક્તિએ ખાવા-પીવાનું તથા આરામ છોડી દીધેલ હોય. ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ અમુક ભૂલો એવી હોય છે જે થઈ જાઈ પછી તેનો કોઈ ઈલાજ નથી અને આ ભૂલો વ્યક્તિઓ માટે ખૂબ મુશ્કેલ સાબિત થતી હોય છે. આજે આ લેખમાં એવી ભૂલો વિષે સામાન્ય લોકોને માહિતી આપવા પ્રયાસ કર્યો છે. ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ અલગ અલગ પ્રકારની નોટિસ આપવામાં આવતી હોય છે. પરંતુ આકારણી તથા ફેર આકારણીની નોટિસો ઈન્કમ ટેક્સ અન્વયે સૌથી ગંભીર નોટિસો ગણવામાં આવતી હોય છે. આ આકારણી અને ખાસ કરીને ફેરઆકારણીની નોટિસ સામાન્ય રીતે એવા કરદાતાને આપવામાં આવતી હોય છે જેણે ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ અમુક એવા વ્યવહારો કર્યા છે જે વ્યવહારો અંગેની જાણ નિયત વ્યક્તિ/સંસ્થા દ્વારા ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને કરવી ફરજિયાત હોય છે. આવા વ્યવહાર કર્યા હોય અને જે તે વર્ષનું ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન કરદાતા દ્વારા ભરી આપવામાં આવ્યું હોય તો નોટિસ આવવાની શક્યતા ઓછી રહેતી હોય છે. પરંતુ આ પ્રકારે નિયત વ્યવહાર કર્યા હોવા છતાં તે વર્ષ માટે ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ભરવામાં ના આવે ત્યારે ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ આકારણી/ફેરાકારણી માટેની નોટિસ કરદાતાને આપવામાં આવતી હોય છે. અગાઉ આકારણી વર્ષના છ વર્ષ સુધી ફેર આકારણી માટેની નોટિસો આપવામાં આવતી હતી. આ સમય મર્યાદામાં

સુધારો કરી ૦૧ એપ્રિલ ૨૦૨૧ બાદ આ પ્રકારે ફેર આકારણીની નોટિસ આપવાની સમય મર્યાદા જે તે આકારણી વર્ષથી ત્રણ વર્ષ કરી આપવામાં આવી છે. ઈન્કમ ટેક્સ ફેર આકારણીની નોટિસથી દૂર રહેવા નીચેના વ્યવહારો વિષે સમજણ મેળવવી ખૂબ જરૂરી છે.

રોકડમાં બેન્ક ડ્રાફ્ટ બનાવવાના વ્યવહારો:

કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈ બેન્કમાંથી એક નાણાકીય વર્ષમાં ૧૦ લાખ કે તથી વધુ રકમના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ કે પે ઓર્ડર રોકડમાં ચુકવણી કરી બનાવવામાં આવ્યા હોય ત્યારે આ પ્રકારના વ્યવહારોની જાણ બેન્ક દ્વારા ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને કરવામાં આવતી હોય છે. આ કારણે જ મોટાભાગની બેન્ક રોકડમાં ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ બનાવવાની સગવડ આપતી હોતી નહીં.

ઘણી વાર એવું ધ્યાને આવતું હોય છે કે કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા પોતાની એક બેન્કના ખાતામાંથી મોટી રકમ ઉપાડી પોતાના અન્ય બેન્ક ખાતામાં રોકડ સ્વરૂપે જમા કરાવવામાં આવતી હોય છે. આ પ્રકારના વ્યવહાર એ અજ્ઞાનતાના કારણે કરવામાં આવતા હોય છે પરંતુ આવા કારણોસર પણ તેઓ ઈન્કમ ટેક્સની કાર્યવાહીના શિકાર બની જતાં હોય છે. જ્યારે એક ખાતામાં થી અન્ય ખાતામાં કોઈ રકમ તબદીલ કરવાની થતી હોય ત્યારે શક્ય હોય ત્યાં સુધી આ રકમ ચેક કે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર દ્વારા કરવી હિતાવહ છે.

ક્રેડિટ કાર્ડના બિલ માટે કરવામાં આવતી ચુકવણી:

કોઈ પણ કંપનીના ક્રેડિટ કાર્ડના કોઈ બિલની ચુકવણી જ્યારે એક લાખ કે તેથી વધુ રકમ રોકડમાં કરવામાં આવે ત્યારે ક્રેડિટ કાર્ડ જે કંપની દ્વારા આપવામાં આવ્યું હોય તે કંપનીએ ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આ વ્યવહારની જાણ કરવાની રહેતી હોય છે. આવી રીતે જ્યારે કોઈ ક્રેડિટ કાર્ડ માટે વર્ષ દરમ્યાન ૧૦ લાખ કે તેથી વધુ રકમની ચુકવણી કરવામાં આવી હોય ત્યારે પણ ક્રેડિટ કાર્ડ જે કંપની દ્વારા આપવામાં આવ્યું હોય તે કંપનીએ ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આ વ્યવહારની જાણ કરવાની રહેતી હોય છે.

ક્યારેક અજ્ઞાનતામાં કે ક્રેડિટ કાર્ડ પરનું વ્યાજ બચાવવા કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા પોતાના ક્રેડિટ કાર્ડના મોટા બિલની ચુકવણી રોકડમાં કરવામાં આવતી હોય છે. આવા વ્યવહારના કારણે પણ તેઓ ક્યારેક ઈન્કમ ટેક્સની તપાસના ભોગ બની જતાં હોય છે.

મ્યુચ્યલ ફંડની ખરીદી

કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા નાણાકીય વર્ષ દરમ્યાન ૧૦ લાખ કે તેથી વધુ રકમની મ્યુચ્યલ ફંડની ખરીદી કરવામાં આવતી હોય છે ત્યારે પણ આ કંપની દ્વારા ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આ અંગે જાણ કરવામાં આવતી હોય છે. પરંતુ આ ૧૦ લાખની મર્યાદાની ગણતરી કરવામાં કોઈ મ્યુચ્યલ ફંડની એક સ્કીમમાંથી અન્ય સ્કીમમાં ફંડ તબદીલ કરવામાં આવેલ હોય તે રકમનો સમાવેશ કરવામાં આવશે નહીં.

સ્થાવર મિલ્કતની ખરીદી

કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈ સ્થાવર મિલ્કત જેવી કે જમીન, મકાન, ફ્લેટ વગેરેની ખરીદી કરવામાં આવેલ હોય અને આ સ્થાવર મિલ્કત સંદર્ભે ચુકવવાના થતાં અવેજની રકમ ૩૦ લાખ કે તેથી વધુ હોય તો આવી સ્થાવર મિલ્કતની ખરીદી અંગેની વિગત સબ રજીસ્ટ્રાર (જ્યાં દસ્તાવેજની નોંધણી થાય) કચેરી દ્વારા ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને મોકલવાની રહેતી હોય છે. આ ઉપરાંત એવી સ્થાવર મિલ્કત ખરીદીની વિગત કે જેમાં અવેજની રકમ ઓછી હોય પરંતુ જંત્રીની કિમત (રાજ્ય સરકાર દ્વારા સ્ટેમ્પ મૂલ્યાંકન માટેની કિમત) ૩૦ લાખ કે તથી વધુ હોય ત્યારે પણ સબ રજિસ્ટ્રાર કચેરી દ્વારા વિગતો ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આપવામાં આવતી હોય છે.

સ્થાવર મિલ્કત બાબતે એક વાત ખાસ યાદ રાખવી જરૂરી છે કે આ મિલ્કત માટે અવેજની રકમ જંત્રીના મૂલ્યથી ઓછું ના દર્શાવવામાં આવે. જો અવેજની રકમ જંત્રી મૂલ્યથી ઓછી દર્શાવવામાં આવેલ હોય તો આ બાબતે ખરીદનાર તથા વેચનાર બંને માટે મુશ્કેલી થઈ શકે છે.

આ પ્રકારના વ્યવહાર થયેલ હોય તો શું તકેદારી લેવી છે જરૂરી?

જ્યાં સુધી શક્ય હોય આ પ્રકારના વ્યવહારથી દૂર રહેવું જરૂરી છે. જો આ પ્રકારે કોઈ વ્યવહાર થયેલ હોય તો જે તે વર્ષ માટેનું ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અચૂક ભરી આપવું જોઈએ. આ રિટર્ન ભરવાં માટે કોઈ નિષ્ણાંત એડવોકેટ, ઈઅ કે ટેક્સ પ્રેકટિશનરની સલાહ લેવી ઉપયોગી બને. જો કોઈ જૂના વર્ષ માટે આ પ્રકારે વ્યવહાર થયેલ હોય જેના માટે રિટર્ન ભરવાની સમય મર્યાદા વીતી ગઈ હોય તેવા સંજોગોમાં ટેક્સ પ્રોફેશનલની સલાહ લઈ યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવે તે જરૂરી છે. જો કે આ પ્રકારના વ્યવહારો કરવામાં આવ્યા હોય અને કરદાતા નિયમિત રીતે પોતાનું આવક વેરા રિટર્ન ભરતા હોય તો તેમને ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટ તરફથી આવા વ્યવહારો માટે પણ નોટિસો આવવાની સંભાવના ઓછી રહેતી હોય છે. આમ, આ પ્રકારના વ્યવહાર કરતાં વ્યક્તિઓએ ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન નિયમિત ભરવું જરૂરી છે. જે વ્યક્તિ ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન નથી ભરતા તેઓના માટે ઉપરની વિગતો અંગે ની માહિતી મેળવી આવા વ્યવહારથી દૂર રહેવું જ હિતાવહ છે. કહેવાય છે ને Prevention is better than Cure!!!

(આ લેખ જાણીતા ગુજરાતી દૈનિક ફૂલછાબની સોમવારની પૂર્તિ વ્યાપાર ભૂમિમાં તા.૨૪ ઓક્ટોબર ૨૦૨૨ના રોજ પ્રકાશિત થયેલ છે)

GST હેઠળ ૩૧ ડિસેમ્બર પહેલા ભરવાનું થાય છે વાર્ષિક રિટર્ન

તા. ૦૫.૧૨.૨૦૨૨

જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ કંપોઝીશન સિવાયના કરદાતાઓ એ જી.એસ.ટી.નું વાર્ષિક રિટર્ન GSTR-9માં ભરવાનું રહેતું હોય છે. જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૪૪ હેઠળ ૩૧ ડિસેમ્બર સુધીમાં આ વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાનું રહેતું હોય છે. કંપોઝીશનની પરવાનગી ધરાવતા કરદાતાઓ માટે વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાનું થતું નથી. આવા કંપોઝીશનની પરવાનગી ધરાવતા કરદાતાઓએ પોતાનું વાર્ષિક રિટર્ન GSTR 4માં, વર્ષ પૂરું થયા પછીના ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં ભરવાનું રહેતું હોય છે.

ક્યાં કરદાતાઓંને જી.એસ.ટી. હેઠળ રિટર્ન ભરવામાં આપવામાં આવી છે મુક્તિ?

નીચે દર્શાવેલ કરદાતાઓને જી.એસ.ટી. હેઠળ વાર્ષિક રિટર્ન ભરવા માંથી મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે.

- ઈન્પુટ સર્વિસ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર
- કેઝયુલ ટેક્સેબલ પર્સન (મેળા, પ્રદર્શન જેવા હંગામી ધંધો કરતાં કરદાતાઓ)
- નોન રેસિડંટ ટેક્સેબલ પર્સન
- કંપોઝીશનની પરવાનગી ધરાવતા કરદાતાઓ

૨ કરોડ સુધીનું ટર્નઓવર ધરાવતા કરદાતાઓંને વાર્ષિક રિટર્ન ભરવામાં આપવામાં આવી છે વિશેષ મુક્તિ:

જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ કોઈ પણ વર્ષમાં બે કરોડ સુધીનું ટર્નઓવર ધરાવતા કરદાતાઓ માટે GSTR 9માં ભરવાનું થતુ વાર્ષિક રિટર્ન ભરવું મરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું છે. ઉલેખનિય છે કે જી.એસ.ટી. હેઠળ ઓડિટ (આકારણી) કરવાની સમય મર્યાદા એ વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાની મુદત સાથે સલગ્ન છે. આ કારણે આવા કરદાતાઓ કે જેઓનું ટર્નઓવર જે તે વર્ષમાં બે કરોડ સુધીનું છે અને જેઓ જી.એસ.ટી. હેઠળ વાર્ષિક રિટર્ન ભરતા નથી તેઓનું વાર્ષિક રિટર્ન, વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાની મુદતના દિવસે ભરાઈ ગયું છે તેમ માની લેવામાં આવશે (ડીમ્ડ ટુ બી ફાઇલ્ડ) તેવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

પાછલા કે આગામી વર્ષમાં કરવામાં આવેલ કોઈ ફેરફારના સંજોગોમાં વાર્ષિક રિટર્ન ભરી આપવું હિતાવહ:

જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ CBIC સર્ક્યુલર ૨૬/૨૦૧૭ મુજબ કરદાતાએ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨માં પાછલા વર્ષના એટલે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ના કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવેલ હોય કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષના કોઈ ફેરફાર આગામી વર્ષમાં એટલેકે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં કરવામાં આવેલ હોય તેવા સંજોગોમાં પણ તેઓ ટર્નઓવર ઓછું હોવા છતાં પણ વાર્ષિક રિટર્ન ભરી આપે તે હિતાવહ છે તેવું નિષ્ણાંતોનું માનવું છે. આવા ફેરફારોના સંજોગોમાં કરદાતાને આકારણી સમયે આ વાર્ષિક રિટર્ન ઉપયોગી બની શકે છે.

કરદાતાએ પોતાના લોગિનમાં પ્રિ ડ્રાફટેડ વાર્ષિક રિટર્ન જોઈ લેવું છે જરૂરી!!

કંપોઝીશન સિવાયના કરદાતાઓએ પોતાનું ટર્નઓવર વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાની ટર્નઓવર મર્યાદાથી ઓછું હોવા છતાં પોતાના જી.એસ.ટી. પોર્ટલ લોગિનમાં સિસ્ટમ જનરેટેડ-પ્રિ ડ્રાફટેડ GSTR 9 જોઈ પોતાના ચોપડા સાથે મેળવી લેવું હિતાવહ છે તેવું નિષ્ણાંતો માને છે. આ સિસ્ટમ જનરેટેડ-પ્રિ ડ્રાફટેડ જો કોઈ ફેરફાર જણાય તો કરદાતા વાર્ષિક રિટર્ન ભરી આપે તે હિતાવહ છે.

૫ કરોડ ઉપરના ટર્નઓવર ધરાવતા કરદાતાઓ માટે વાર્ષિક રિટર્ન ઉપરાંત સેલ્ફ સર્ટિફાઇડ GSTR 9C ભરવું છે ફરજિયાત

જી.એસ.ટી. હેઠળ પાછલા વર્ષમાં ૫ કરોડથી વધુ ટર્નઓવર ધરાવતા કરદાતાઓ માટે ફોર્મ GSTR 9માં વાર્ષિક રિટર્ન ભરવા ઉપરાંત GSTR 9Cમાં રિકનસીલેશન સ્ટેટમેન્ટ ભરવું ફરજિયાત રહેતું હોય છે. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ સુધી આ રિકનસીલેશન સ્ટેટમેન્ટ ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ, કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા સર્ટીફાય કરવાની જોગવાઈ લાગુ હતી. પરંતુ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧થી આ જોગવાઈ માં સુધારો કરી હવે આ ફોર્મ કરદાતા દ્વારા સેલ્ફ સર્ટિફાય કરવાનું રહે છે. કરદાતાઓએ આ ફોર્મ પણ ૩૧ ડિસેમ્બર સુધીમાં ઓનલાઈન ભરી આપવાનું રહે છે.

જી.એસ.ટી. વાર્ષિક રિટર્ન ના ભરવાથી લાગે છે મોટી લેઈટ ફી

જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૪૭(૨) હેઠળ જી.એસ.ટી. વાર્ષિક રિટર્ન ભરવા જવાબદાર કરદાતાઓ આ રિટર્ન મોડુ ભારે તો તેઓના ઉપર રોજના ૨૦૦ રૂ જેવી મોટી લેઈટ ફી લાગુ પડતી હોય છે. આ કારણે ૨ કરોડ ઉપર ટર્નઓવર ધરાવતા કરદાતાઓ પોતાનું જી.એસ.ટી. વાર્ષિક રિટર્ન સમયસર ભરવું જરૂરી બને છે.

HSN કોડ પણ વાર્ષિક રિટર્નમાં ફરજિયાત દર્શાવવાના હોવાથી ઘણા કરદાતાઓ થઈ રહ્યા છે પરેશાન

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષના વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાની મુદત ખૂબ નજીક હોય ત્યારે કરદાતાઓએ વાર્ષિક રિટર્નમાં આઉટવર્ડ સપ્લાયના HSN કોડ દર્શાવવાનું ફરજિયાત હોવાથી ઘણા કરદાતાઓ મુશ્કેલીનો સામનો કરી રહ્યા હોવાના અહેવાલ છે. નાણાકીય વર્ષની શરૂઆતમાં આ બાબતે અંદાજ ના હોવાના કારણે ઘણા કરદાતાઓએ પોતાના એકાઉન્ટસમાં HSN કોડનો ઉલ્લેખ કરેલ નથી. આ કારણે હાલ તેઓ વાર્ષિક રિટર્ન ભરી શકતા નથી. આ જ કારણે જી.એસ.ટી. રિટર્ન ખૂબ ઓછા પ્રમાણમા ભરાયા હોવાના અહેવાલ છે. જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલ આગામી ૧૭ ડિસેમ્બરના રોજ મળનારી મિટિંગમાં ઓછામાં ઓછા એક વર્ષ માટે HSN કોડની વિગતો આપવામાંથી મુક્તિ આપે તેવી માંગ વેપારીઓમાં ઉઠી રહી છે.

કરદાતાઓ જી.એસ.ટી. હેઠળ વાર્ષિક રિટર્ન તથા રીકન્સિલેશનની જોગવાઈ સમજી સમયસર આ બંને જવાબદારી પૂરી કરે તે જરૂરી છે.

(આ લેખ જાણીતા ગુજરાતી દૈનિક ફૂલછાબની વ્યાપારભૂમિ પૂર્તિમાં તારીખ ૦૫ ડિસેમ્બર ૨૦૨૨ના રોજ પ્રસિદ્ધ થયેલ છે)

કન્સલ્ટન્ટે/ચાર્ટડ એકાઉન્ટટ દ્વારા GSTR-9 તથા GSTR-9-C ફાઈલ કરતા પહેલા જોવા રહેતા મહત્વના મુદ્દાઓ

(અનુસંધાન પાના ૧થી શરૂ)

- ➢ GSTR-1, GSTR-3B, ઈ-વે બિલ, ઈ-ઈનવોઈસ અને એકાઉન્ટ બુક્સનું ટર્નઓવર મેળવવું જોઈએ અને તફાવતનું કારણ શોધવું જોઈએ અને ખાતરી કરવી જોઈએ કે GST યોગ્ય રીતે ચાર્જ કરવામાં આવ્યો છે....
- ➢ ISD/ક્રોસ ચાર્જ ઈન્વોઈસ વિવિધ રાજ્યોમાં તેમની શાખાઓમાં GSTની નિયત જોગવાઈઓનું પાલન કરે છે.

અહેવાલો અને સૂચનાઓ

GST હેઠળની અસરોનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે નીચેના દસ્તાવેજોની ચકાસણી કરવી જોઈએ.

નિયામક રીપોર્ટ

એકંદર નાણાકીય પરિણામો, વર્ષ દરમિયાન લોન્ચ કરાયેલી નવી પ્રોડક્ટ, કંપનીની નવી ઘટનાઓ અને ભાવિ યોજનાઓ અને માર્કેટિંગ પેટર્નમાં ફેરફાર વગેરેને સમજવા માટે ''ડિરેક્ટર રિપોર્ટ''ની ઊંડાણપૂર્વક તપાસ કરવી જોઈએ. કંપની કરદાતાએ આંતરિક નિયંત્રણ પ્રણાલી અને તેમની પર્યાપ્તતા વિશેની ટિપ્પણીઓની પણ સમીક્ષા કરવી જોઈએ. આનાથી કરદાતાને વર્ષ દરમિયાન લોન્ચ કરવામાં આવેલી નવી પ્રોડક્ટના કિસ્સામાં મૂલ્યવર્ધન પર GSTની જવાબદારી વધારવા અને ITC ઉપલબ્ધતામાં અનુરૂપ વધારા વિશે વિચાર કરવામાં સક્ષમ બને છે. માર્કેટિંગ પેટર્ન/ડિલિવરીના મોડમાં ફેરફારના કિસ્સામાં કરદાતાને સપ્લાયના પ્રકારમાં ફેરફાર જેમ કે, **સંયુક્ત સપ્લાય/મિશ્ર સપ્લાય** અને સપ્લાયના સ્થળના નિર્ધારણની તપાસ કરવામાં સક્ષમ બનાવે છે.

ઓડિટ રીપોર્ટ

'સ્ટેચ્યુટરી ઓડિટ રિપોર્ટ'ની તપાસ કરવી જોઈએ જેથી કરીને ઓડિટરે આપેલા લાયક/પ્રતિકૂળ અભિપ્રાયને GST હેઠળ ઉદ્ભવતી કોઈપણ જવાબદારી સાથે અથવા ઑડિટર દ્વારા કરવામાં આવેલી લાયકાતથી GST જવાબદારી પરની કોઈપણ અસર સાથે લિંક કરવા માટે ભંડોળ પૂરું પાડવામાં આવે. ઓડિટર રીપોર્ટ આપે છે કે કંપનીએ અપ્રચલિત ઈન્વેન્ટરી વસ્તુઓ માટે મૂલ્યની પર્યાપ્ત જોગવાઈ/લખ્યા/લેખિત કરી છે જે હાલમાં બિનઉપયોગી છે, કરદાતાએ આ નોંધની તપાસ CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ 17(5)(h) ના પ્રકાશમાં કરવી જોઈએ જે પૂરી પાડે છે. કે ITC જવાબદાર રહેશે ગુમ થયેલા, ચોરાયેલા, નાશ પામેલા, અથવા ભેટો અથવા મફત નમૂનાઓ દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવેલા માલસામાનના કિસ્સામાં ITC પરત કરેલ છે.???

કોસ્ટ ઓડિટ રિપોર્ટ/કોસ્ટ એકાઉન્ટિંગ રેકોર્ડ્સ

કંપનીના ખર્ચ ઓડિટ રિપોર્ટની ચકાસણી કરવી જોઈએ જે કોસ્ટ ઓડિટ હેઠળ આવરી લે છે, જેથી સેક્શન ૧૫(૨) અનુસાર ઉત્પાદન, માલનો પુરવઠો, ક્ષમતાનો ઉપયોગ, ઇનપુટ-આઉટપુટ રેશિયો, સંબંધિત પક્ષના વ્યવહારો સંબંધિત જથ્થાત્મક અને નાણાકીય વિગતોની વિગતોની ચકાસણી કરી શકાય.) અને મૂલ્યાંકન નિયમો ૨૮, GST રિટર્ન મુજબ ઉત્પાદિત માલના કરપાત્ર મૂલ્ય સાથે વાર્ષિક ટર્નઓવરનું સમાધાન. જો રજિસ્ટર્ડ વ્યક્તિ કોસ્ટ ઓડિટ હેઠળ આવરી લેવામાં આવતી નથી, તો કરદાતા/સલાહકારે રજિસ્ટર્ડ કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા ખર્ચ એકાઉન્ટિંગ રેકોર્ડની ચકાસણી કરવી જોઈએ,

જ્યાં પણ ચાર્જ હોય. CGST અધિનિયમ, ૨૦૧૭ની કલમ ૩૫ હેઠળ જાળવવામાં આવેલા રેકોર્ડ્સ સાથેના કોસ્ટ ઓડિટ રિપોર્ટ/એકાઉન્ટમાં દર્શાવેલ તમામ માહિતીને CGST નિયમો, ૨૦૧૭ના નિયમો ૫૬ અને ૫૭ સાથે વાંચવી જોઈએ.

ટેક્સ ઓડિટ રિપોર્ટ

કર આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ હેઠળ કરવેરા ઓડિટ રિપોર્ટની તપાસ કરવી જોઈએ કેપિટલ ગુડ્સ પર દાવો કરાયેલ ઘસારો ચકાસવા માટે, ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટની વિગતો અને ઓપનિંગ અને ક્લોઝિંગ બેલેન્સ સાથે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, **બેવડા લાભોનો દાવો કરવામાં આવ્યો નથી.** ITC અને ઘસારા, પણ અગાઉના સમયગાળાની આવક/ખર્ચ અને પુરવઠાના સમય માટે GST પર તેમની અસરની ચકાસણી કરવી જોઈએ. અગાઉના સમયગાળાના ખર્ચ માટે કોઈ ITCનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. કે જેના માટે ITC મેળવવા માટેની સમય મર્યાદા સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી તે જ રીતે ઓડીટરે પણ તપાસ કરવી જોઈએ કે અગાઉના સમયગાળા પર GST સૂચિત આવક જેમ કે પછીના નાણાકીય વર્ષમાં મોડી ચૂકવણી માટે વ્યાજ ભરવા માટે જવાબદાર છે.

વિભાગ દ્વારા મળેલ નોટિસ

- ➢ ૦૫મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ પછી CGST વિભાગ તરફથી મળેલી તમામ નોટિસ/ઓર્ડર (ચોક્કસ દસ્તાવેજો)માં DIN (દસ્તાવેજ ઓળખ નંબર) અને ૨૪મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૯ પછી DIN હોય તેવા કિસ્સામાં DIN ધરાવતો ઈ-મેલ શામેલ છે કે કેમ તે તપાસવું જોઈએ. ઉલ્લેખિત નથી આ દસ્તાવેજો અમાન્ય દસ્તાવેજો ગણવામાં આવે છે.
- ➢ વિવિધ તબક્કે પડતર કેસોની વર્તમાન સ્થિતિની સમીક્ષા કરવી જોઈએ જેમ કે, ઓડિટ, SCN અને અપીલ. ઓડીટરે એ પણ તપાસવું જોઈએ કે શું મૂલ્યાંકન અનુપાલન સમયગાળાને લગતા વ્યવહારો માટે સમાન પદ્ધતિને અનુસરે છે કે કેમ તે વ્યવહારો માટે GST ચાર્જ ન કરીને જે પહેલાથી જ વિભાગ દ્વારા વિવાદિત છે. અને તેના માટે મુકદ્દમો ચાલી રહ્યો છે., આવા કિસ્સામાં કરદાતા વિવાદિત જવાબદારીની ખાતરી કરે છે.
- ➢ વિભાગને દાખલ કરવામાં આવેલા તમામ જવાબ પત્રો વિભાગ દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવેલ છે કે કેમ??
- ➢ ASMT-10 ના રૂપમાં જારી કરાયેલી ચકાસણી માટેની નોટિસનો ASMT-11માં સમયસર જવાબ આપવામાં આવ્યો છે. અને તપાસ કરવામાં આવી હતી કે DRC-01A અને DRC-01 હેઠળ માંગણી માટે સૂચના જારી કરવાની પ્રક્રિયા બંધ થઈ ગઈ છે કે કેમ તે ચાલુ છે.
- ➢ DRC-01, DRC-01A જારી કરવામાં આવ્યું હતું કે નહીં.

ચાદી તપાસો-આંતરિક દસ્તાવેજો નફા અને નુકસાન ખાતું

- ➢ ઘરેલું અને નિકાસ માટે માલસામાન અને સેવાઓના પુરવઠા માટે નફા-નુકશાન ખાતાની તપાસ કરવી જોઈએ અને અન્ય આવકની પણ તપાસ કરવી જોઈએ. સ્ક્રેપ વેચાણ, વિવિધ. આવક, વીમાનો દાવો, સ્થિર અસ્કયામતોનું વેચાણ અને નિકાસ પ્રોત્સાહન એ તપાસવા માટે કે શું તે GST માટે જવાબદાર છે.
- ➢ કાચો માલ, પેકિંગ મટિરિયલ્સ, પ્રોસેસિંગ મટિરિયલ્સ અને સ્ટોર્સ આઇટમ્સ પર મેળવેલ ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટની ખાતરી કરવા માટે નફા અને નુકસાન ખાતાની ખર્ચ બાજુની તપાસ કરવી જોઈએ, જે ટ્રાન્ઝેક્શનની પણ ચકાસણી કરે છે જે કલમ ૯(૩) હેઠળ રિવર્સ ચાર્જ ના આધારે વેરો ભરવાનો થાય છે કે કેમ. દા... TRANSPORT EXP, ADVOCATE FEES..., SECQUARITY EXP, etc....

હિસાબની નોંધો

- ➢ કલમ ૧૭(૫) હેઠળ કોઈપણ પ્રકારની GST જવાબદારી ઊભી થાય છે અને બિનઉત્પાદક/બિન-વ્યવસાયિક હેતુઓ માટે વપરાતી સામગ્રી માટે ITCના રિવર્સલ થાય છે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે LEDGER ની નોંધોની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવી જોઈએ.
- ➢ સંબંધિત પક્ષોના વ્યવહારો પ્રત્યે મૂલ્યાંકન નિયમો, ૨૦૧૭ અનુસાર એન્ટિટીના હોલ્ડિંગ/સબસિડિયરી કંપની સંબંધ અને તેનાથી વિપરીત GSTની અસરને સુનિશ્ચિત કરવા માટે શેર મૂડી સંબંધિત ખાતાઓની નોંધોની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવી જોઈએ.

આકસ્મિક જવાબદારી

- ➢ ઓડિટર રિપોર્ટમાં દર્શાવવામાં આવેલ કસ્ટમ્સ/ઈન્કમટેક્સ/જીએસટી પ્રત્યેની વિવાદિત કર જવાબદારીઓની પણ તપાસ કરવી જોઈએ; ઓડીટરે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે વિવાદિત કર જવાબદારીના આધારે GST જવાબદારીની કોઈપણ અસર શોધી કાઢો. ૩૦.૦૬.૨૦૧૭ ના રોજ Tran-I દ્વારા VAT ક્રેડિટ સ્થાનાંતરિત કરતી કંપનીના કિસ્સામાં, ઓડિટના સમયગાળા દરમિયાન VAT સત્તાધિકારી દ્વારા વિવાદિત પાત્રતા, આવા કિસ્સામાં કરદાતા/સલાહકારે CGSTની કલમ ૫૦ હેઠળ વ્યાજ સાથે ITC રિવર્સ્ડ કરવું જોઈએ. અધિનિયમ, ૨૦૧૭.

નફાખોરી વિરોધી માટે મૂલ્યાંકન

- ➢ ટેક્સ ઓડિટ રિપોર્ટમાંથી એકાઉન્ટિંગ રેશિયો, ઈનપુટ આઉટપુટ રેશિયો અને ગ્રોસ પ્રોફિટ રેશિયો પણ ચકાસવો જોઈએ અને માલ અને સેવાઓના કોઈપણ સપ્લાય પરના દરમાં કોઈપણ ઘટાડા માટે અને ઈનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ હેઠળના લાભ માટે નફાખોરી વિરોધી GST હેઠળની અસર જોવી જોઈએ. CGST એક્ટ, ૨૦૧૭ની કલમ ૧૭૧.
- ➢ કરદાતા/સલાહકારે લેણદારની ઉંમર/ખાતા, દેવાદારની ઉંમર/ખાતા અને સામાન્ય ખાતાવહીની તપાસ કરવી જોઈએ અને ૧૮૦ દિવસની અંદર સપ્લાયર્સને ચૂકવણી ન કરવા માટે કોઈપણ GST જવાબદારી અને રિવર્સલ આવશ્યક છે અને તે જ રીતે દેવાદારો પાસેથી મળેલી એડવાન્સ અને એડવાન્સ પર GST ચાર્જ પડે છે.

(લેખક અમદાવાદ ખાતે ટેક્સ એડવોકેટ તરીકે પ્રેક્ટિસ કરે છે અને જાણીતા લેખક અને ગાયક પણ છે)

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની ૪૮મી મિટિંગના મહત્વના નિર્ણયો

(અનુસંધાન પાના ૩થી શરૂ)

- બોગસ જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન રોકવા બાયો મેટ્રિક બેઝ જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશનની ગુજરાત રાજ્યથી લઈ એક પાઈલોટ પ્રોજેક્ટ શરુ કરવા જાહેરાત કરવામાં આવેલ છે.
- બોગસ જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન રોક્વા જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન PAN લિન્ક મોબાઈલ અને ઇ મેઈલ એડ્રેસ દ્વારા કરવામાં આવશે તેવી પણ જાહેરાત કરવામાં આવેલ છે. આમ કરવાથી PAN ધારકના જાણ બહાર જી.એસ.ટી. નંબર લેવાના કિસ્સાઓ રોકી શકશે. જો કે નિષ્ણાંતો માની રહ્યા છે કે હાલ ઘણા PAN એવા છે જેમાં મોબાઈલ નંબર કે ઇ મેઈલ લિન્ક થયેલ નથી. આ સંજોગોમાં સિસ્ટમમાં આ ફેરફાર થતાં કરદાતાઓને નોંધણી દાખલો લેવામાં મુશ્કેલી પડી શકે છે.
- જી.એસ.ટી. રિટર્ન ભરવાની મહત્તમ મર્યાદા જે તે રિટર્ન ભરવાની છેલ્લી મુદ્દતથી ૩ વર્ષ કરવાનું સૂચન પણ આ મિટિંગમાં કરવામાં આવેલ છે.
- જી.એસ.ટી. નિયમો હેઠળ નવો નિયમ ૮૮C દાખલ કાર અને GSTDRC 01B દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. કરદાતા દ્વારા ભરવામાં આવેલ GSTR 1 તથા GSTR 3B હેઠળ દર્શાવવામાં આવેલ ટેક્સની રકમમાં નિયત રકમ કે ટકાવારી કરતાં તફાવત હોય તેવા સંજોગોમાં તેઓને DRC 01Bમાં નોટિસ આપવામાં આવશે. કરદાતા દ્વારા આ તફાવતની રકમ અંગે કારણો રજૂ કરવાના રહેશે અથવા તો આ રકમ ભરી આપવાની રહેશે. જો આ બન્ને માથી કરદાતા દ્વારા કશું કરવામાં નહીં આવ્યું હોય તો ત્યારબાદના GSTR 1 તેઓને ભરવામાંથી બ્લોક કરવામાં આવશે તેવી જાહેરાત કરવામાં આવેલ છે. આ સિસ્ટમ જનરેટેડ પ્રોસેસ હશે અને આમાં કોઈ અધિકારના દાખલનો અવકાશ રહેશે નહીં તેવી જાહેરાત પણ કરવામાં આવેલ છે.

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની ૪૮મી મિટિંગમાં આ મહત્વના નિર્ણયો લેવામાં આવ્યા છે. વાંચકોને યાદ આપવું જરુરી છે કે, જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની સૂચનો સરકાર માટે ભલામણ સ્વરૂપે હોય છે. જ્યાં સુધી સરકાર દ્વારા આ અંગે જરુરી પરીપત્રો બહાર પાડવામાં ના આવે આ જોગવાઈ અમલી બની જતી નથી.

(આ અખબાર પ્રકાશિત કરવામાં શક્ય તેટલી કાળજી લેવામાં આવેલ છે. છતાં આ લેખનાં વિચારો લેખકોના અંગત મંતવ્યો પર આધાર રાખે છે. ટેક્ષ ટુડે માલિક અથવા તંત્રી આ અંગે કોઈ રીતે જવાબદાર રહેતા નથી.)

GST કાયદા હેઠળ રદ થયેલ નોંધણી નંબર પુનઃજીવિત કરતા કરદાતાને રાહત આપતા ચુકાદા અંગે વાંચો આ વિશેષ લેખ

ધવલ એચ. પટવા
એડવોકેટ-સુરત.

હાલમાં જ માનનીય નાણામંત્રીશ્રી નિર્મલાસીતારમણે આપેલ એક નિવેદન મુજબ જી. એસ. ટી. કાયદો હજુ પાંચ વર્ષની ઉંમરનું બાળક છે જે સૂચવે છે કે જી. એસ. ટી. કાયદા ને પરિપક્વ થવા માટે હજુ ઘણો સમય બાકી છે. આજ નિવેદનને યથાર્થ ઠરાવતા તથા જી. એસ. ટી. કાયદાની જોગવાઈઓને કાયદાના મૂળભૂત હેતુ સાથે તર્કસંગત બનાવતા અનેક ચૂકાદાઓ જુદી જુદી હાઈકોર્ટો તરફથી આપણને મળી રહ્યા છે જે પૈકી જી. એસ. ટી. કાયદા હેઠળ રદ થયેલા નોંધણી નંબરને પુનજીવિત કરતાં કેટલાક અર્થપૂર્ણ મહત્વના ચૂકાદાઓને સમજવાનો આપણે અહી પ્રયત્ન કરીએ:

૧) જે. જયક્રિષ્નન વિ. એડિશનલ ચીફ સેક્રેટરી/કમિશનર ઓફ કમર્શિયલ ટેક્ષીસ (મદ્રાસ હાઈકોર્ટ-W.P.No.૧૩૪૦૬/૨૦૨૨)

આ કેસમાં અરજદારને જી. એસ. ટી. ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ રિટર્ન ન ભરવા બાબતે નોંધણી નંબર રદ કેમ ન કરવો તેવી કારણ દર્શક નોટિસ આપવામાં આવી હતી જેના જવાબમાં અરજદારે પોતાની નાદુરસ્ત તબિયત તથા નાણાકીય તંગી હોવાનું કારણ રજૂ કર્યું હતું. જે નામંજૂર રાખતા જી.એસ.ટી. ડિપાર્ટમેન્ટે અરજદારનો નોંધણી નંબર રદ કરતો આદેશ પસાર કરેલ હતો. આ આદેશની સામે અરજકર્તાએ કમિશ્નરને અપીલ દાખલ કરેલ હતી પરંતુ સદર અપીલ જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૧૦૭(૧) તથા (૪)માં જણાવેલ સમયમર્યાદામાં દાખલ ન કરવાના કારણસર કમિશનરે નામંજૂર કરેલ હતી.

આ આદેશ સામે અરજદારે મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં રિટ દાખલ કરેલ હતી. આ રિટની સુનાવણી દરમ્યાન માનનીય મદ્રાસ હાઈકોર્ટે નોંધ્યું કે જી.એસ.ટી. કાયદાનો મૂળભૂત હેતુ જે કરદાતા માલ કે સેવાનો સપ્લાય કરે છે તેમની પાસે વેરો વસૂલ કરવાનો છે. વેરો ભરવાની તથા કાયદાકીય જોગવાઈઓનો પાલન કરવાની શરતે માન્ય વેપાર તથા ધંધો કરવાની કરદાતાને મંજૂરી આપવી જોઈએ. આ કેસમાં હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું કે અરજદારને કાયદા હેઠળ ભરવાપાત્ર બાકી વેરો તથા વ્યાજ ભરી નિયમિત થઈ શકે તે માટેની એક તક આપી તેનો નોંધણી નંબર પુનજીવિત કરી આપવો જોઈએ. વધુમાં કોર્ટે એવું સૂચન કર્યું કે સત્તાધિકારીએ કેસના ગુણ દોષ જોઈને કારણદર્શક નોટિસ આપી પેનલ્ટી લેવી જોઈએ તથા કેન્દ્ર સરકાર તથા રાજ્ય સરકારે જરૂરી જણાય તો પેનલ્ટી લેવા અંગે નિયમોની જોગવાઈમાં જરૂરી સુધારો કરવો જોઈએ કે જેથી અન્ય કેસોમાં પણ ગુનાની ગંભીરતાને અનુરૂપ પેનલ્ટી લઈ શકાય.

આમ, ઉપરોક્ત ચુકાદામાં માનનીય મદ્રાસ હાઈકોર્ટે અરજદારને ૪૫ દિવસમાં બાકી રિટર્ન વેરો, વ્યાજ તથા પેનલ્ટી અને લાગુ પડતી લેટ ફી સાથે ભરી દેવા તથા વેરા શાખ મેળવવા માટેની કેટલીક કડક શરતો સાથે નોંધણી નંબર પુનર્જીવિત કરવા માટે આદેશ પસાર કર્યો.

૨) કોલાપુડી ઈનોચ વોશિંગ્ટન ઈનેક્ષલ ડિજિટલ વિ. એડિશનલ કમિશનર (જી.એસ.ટી. એન્ડ સેન્ટ્રલ ટેક્ષ) બેંગલોર. (કર્ણાટક હાઈકોર્ટ-W.P.No. ૨૧૨૬૯/૨૦૨૨)

આ કેસમાં અરજદાર પોતાના ઓડિટરના મૃત્યુના કારણે રિટર્ન તથા રિટર્ન મુજબ ભરવાપત્ર વેરો સમયસર ભરી શક્યા ના હતા. જેને કારણે ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી શો કોઝ નોટિસ ઈસ્યુ કરવામાં આવેલ પરંતુ અરજદારની રજૂઆત મુજબ આ શો કોઝ નોટિસ મેઈલમાં સ્પામ ફોલ્ડરમાં હોય મળેલ ના હતી અને તેને કારણે આ નોટિસનો જવાબ રજૂ કરી શક્યા ન હોવાથી ડિપાર્ટમેન્ટે નોંધણી નંબર રદ કરવાનો આદેશ કરેલ હતો.

આ આદેશ સામે પણ નિયત સમયમર્યાદામાં અપીલ દાખલ કરવામાં આવેલ ના હતી જેના માટે પણ અરજદારે અપીલ તબક્કે કારણ જણાવેલ હતું કે ઓડિટરના મૃત્યુને કારણે અરજદારને શો કોઝ નોટિસ કે અન્ય કાયદાકીય કાર્યવાહી કે નંબર રદ કરવાના આદેશ બાબતે જાણ હતી નહીં જેથી અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબ થયેલ હોઈ આ વિલંબને જતો કરી અપીલ દાખલ કરવી જોઈએ પરંતુ અપીલ અધિકારીએ પોતાને અપીલ દાખલ કરવા માટેના વિલંબને જતો કરવા માટે સત્તા ન હોઈ અપીલ નામંજૂર કરી જેની સામે અરજદારે કર્ણાટક હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરેલ હતી.

માનનીય કર્ણાટક હાઈકોર્ટને બંધારણના આર્ટીકલ ૨૨૬ હેઠળ મળેલ સત્તાનો ઉપયોગ કરી રિટ દાખલ કરી અપીલ દાખલ કરવા માટે થયેલ વિલંબને જતો કરવાની અરજ કરવામાં આવી. જે અંગે માનનીય કર્ણાટક હાઈકોર્ટે ઓડિટરના મૃત્યુ જેવા વાજબી તથા ટાળી ન શકાય એવા સંજોગોને કારણે અરજદાર રિટર્ન, રિટર્ન મુજબનો વેરો ભરી શક્યા ન હોય કે અપીલ દાખલ કરવામાં નિયત સમય કરતાં વિલંબ થયો હોય તો ન્યાયિક તથા માનવીય અભિગમ અપનાવી નોંધણી નંબર પુનજીવિત કરવો જોઈએ એવો અભિપ્રાય આપી નોંધણી નંબર પુનર્જીવિત કરવાનો આદેશ આપ્યો.

૩) એસએમએસ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રકચર વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા (W.P. No. ૮૭૪૭/૨૦૨૨):

આ કેસમાં અરજદારે પોતાનો નોંધણી નંબર રદ કરતાં આદેશ સામે અપીલ કરેલ હતી જેને જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૩૦ની જોગવાઈ મુજબ રિવોકેશનની અરજી ન કરવાના કારણસર નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. અપીલ નામંજૂર કરતાં આદેશમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અપીલ કાયદા મુજબ ટકી શકે તેમ છે પરંતુ નોંધણી નંબર રદ કરતાં આદેશ સામે કલમ ૩૦ની જોગવાઈ મુજબ નોંધણી નંબર રદ કરવાના આદેશની સામે આદેશ મળ્યાના ૩૦ દિવસમાં રિવોકેશનની અરજી કરવાનો વિકલ્પ હોવા છતાં રિવોકેશનની અરજી કરેલ ન હોવાથી અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

માનનીય બોમ્બે હાઈકોર્ટે આ કેસમાં અપીલ આદેશ સેટ અસાઈડ કરતાં જણાવ્યું કે, જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૧૦૭માં કોઈ જગ્યાએ એમ જણાવવામાં નથી આવ્યું કે, નોંધણી નબર રદ કરતાં આદેશની સામે અપીલ કરતાં પહેલા કલમ ૩૦ હેઠળ રિવોકેશનની અરજી કરેલ હોવી જોઈએ . આ સાથે ડિપાર્ટમેન્ટને દિશાનિર્દેશ આપતા હાઈકોર્ટે કેસના ગુણ દોષને આધારે નિર્ણય લેવા ઠરાવ્યું. આ સાથે હાઈકોર્ટે કોઈપણ આદેશ પસાર કરવાનાં ૭ દિવસ પહેલા અરજદારને સુનાવણીની તક આપી તથા જો અરજદાર કોઈ વધારાના ડોક્યુમેન્ટ રજૂ કરવા માંગતા હોય તો સુનાવણીના ૩ દિવસમાં રજૂ કરવા તથા જે તે ડોક્યુમેન્ટ્સ તથા લેખિત નિવેદનોને ધ્યાનમાં લઈ આદેશમાં લેવાયેલ નિર્ણયોનો વિગતવાર કારણો જણાવતો (well reasoned order) આદેશ પસાર કરવા જણાવ્યું.

આમ, ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ જોતાં એમ કહી શકાય કે અધિકારીએ કોઈપણ કાર્યવાહીમાં સત્તાની ઉપરવટ જઈ આદેશ ન કરતાં સત્તાના વ્યાપમાં રહી કાયદાના હેતુઓને તર્કસંગત તથા માનવીય વલણ અપનાવી આદેશ પસાર કરવો જોઈએ પછી તે નોંધણી નંબર ઈસ્યુ કરવાની કાર્યવાહી હોય, રિટર્ન સ્ક્રૂટીનીની કાર્યવાહી હોય, ઓડિટની કાર્યવાહી હોય કે પછી નોંધણી નંબર રદ કરવાની કાર્યવાહી હોય.

(લેખક સુરત ખાતે ડાયરેક્ટ અને ઈનડાયરેક્ટ ટેક્સ હેઠળ પ્રેક્ટિસ કરતાં નામાંકિત ટેક્સ એડવોકેટ અને લેખક છે.)

એક્સપોર્ટરને ક્યાં સંજોગોમાં ઓછા દરે જી.એસ.ટી. વેચાણ કરી શકો છો???

By Prashant Makwana
Tax Consultant

૦.૧%ના દરે નિકાસકાર (EXPORTER)ને માલ વહેચવાના નિયમની સરળ સમજૂતી

GST અંતર્ગત જયારે માલને નિકાસ (EXPORT) કરવાનો હોય તો તેમાં ટેક્ષ ભર્યા વગર માલને નિકાસ (EXPORT) કરી શકાય છે, પરંતુ નિકાસકાર (EXPORTER) જે માલની ખરીદી કરી હોય તેમાં નિકાસકારે (EXPORTER) GST ટેક્ષ ભરવો પડે છે. આ જે ટેક્ષ નિકાસકાર (EXPORTER) ભર્યો હોય તેનું નિકાસકાર (EXPORTER) રિફંડ ક્લેમ કરવાનું હોય છે આ પદ્ધતિમાં નિકાસકાર (EXPORTER)ની વર્કિંગ કેપિટલને અસર થાય છે તેથી GSTમાં નિકાસકાર (EXPORTER)ને અમુક શરતોનું પાલન કરીને ૦.૧%ના નોમિનલ દરે ખરીદી કરવાનો વિકલ્પ મળે છે.

જયારે ૦.૧%ના નોમિનલ દરે નિકાસકાર (EXPORTER) માલની ખરીદી કરે ત્યારે નિકાસકાર (EXPORTER) ક્યાં નિયમો પાલન કરવાના અને જે GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ નિકાસકાર (EXPORTER)ને માલ વહેચે છે તેને ક્યાં નિયમો પાલન કરવાનું તે વિગતવાર સમજીએ.

નિકાસકારે (EXPORTER) નીચે મુજબના નિયમો પાલન કરવાના.

- જયારે EXPORTER ૦.૧%ના દરે GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ પાસેથી ખરીદી કરે છે. ત્યારે પહેલા નિકાસકારે (EXPORTER) PURCHASE ORDER આપવો પડે છે જેમાં ૦.૧%ના દરે માલ ખરીદશે એવું લખેલુ હોવું જોઈ.
- GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ દ્વારા નિકાસકાર (EXPORTER)ને જે ટેક્ષ ઈન્વોઈસ ઇસ્યુ કર્યું છે, તે તારીખથી ૯૦ દિવસમાં નિકાસકારે (EXPORTER) માલનો નિકાસ (EXPORT) કરવો ફરજિયાત છે.
- નિકાસકાર (EXPORTER) જયારે માલને EXPORT કરે ત્યારે જે GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ પાસેથી ૦.૧%ના દરે ખરીદી કરી છે તે વ્યક્તિનો GST નંબર અને ટેક્ષ ઈન્વોઈસ નંબર SHIPING BILL અથવા BILL OF EXPORTમાં લખવો ફરજિયાત છે.
- જયારે નિકાસકાર (EXPORTER) ૦.૧%ના દરે ખરીદેલો માલ EXPORT કરે ત્યારે નિકાસકારે (EXPORTER) માલ EXPORT કર્યો છે તેના પ્રૂફ તરીકે નીચે મુજબના ડોક્યુમેન્ટ જેની પાસેથી માલની ખરીદી કરી છે તેને અને જેની પાસેથી માલની ખરીદી કરી છે તેના જ્યુરીડીક્સનલ ટેક્ષ ઓફિસરને સબમિટ કરવા ફરજિયાત છે.
- SHIPING BILL અથવા BILL OF EXPORT જેમાં જેની પાસેથી EXPORTER ૦.૧%ના દરે માલની ખરીદી કરી છે તેનો GST નંબર અને TAX INVOICE નંબર લખેલો હોય.
- EGM (EXPORT GENERAL MANIFEST) અથવા EXPORT REPORT
- COPY OF PURCHASE ORDER

જે GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ નિકાસકાર (EXPORTER)ને માલ વહેચે છે તેને નીચે મુજબના નિયમો પાલન કરવાના.

- જે GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ એ નિકાસકાર (EXPORTER) પાસેથી PURCHASE ORDERની કોપી લેવાની જેમાં લખેલું હોય કે જેમાં ૦.૧%ના દરે માલ ખરીદશે એવું લખેલુ હોવું જોઈ.
- GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ ટેક્ષ ઈન્વોઈસ ઇસ્યુ કરીને EXPORTERને માલ વહેચશે.
- GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિ નિકાસકાર (EXPORTER)ને ૦.૧%ના દરે માલ વહેચે ત્યારે નિકાસકારે (EXPORTER) ખરેખર તે માલને નિકાસ કર્યો છે તેના પ્રૂફ તરીકે નિકાસકાર (EXPORTER) પાસેથી નીચે મુજબના ડોક્યુમેન્ટ મેળવી લેવા ફરજિયાત છે.
  - SHIPING BILL અથવા BILL OF EXPORT મેળવી લેવું જરૂરી છે. SHIPING BILL અથવા BILL OF EXPORTમાં GSTમાં નોંધાયેલ વ્યક્તિનો GST નંબર અને ટેક્ષ ઈન્વોઈસ નંબર લખેલો છે તેની ખરાઈ કરી લેવી જરૂરી છે.
  - EGM (EXPORT GENERAL MANIFEST) અથવા EXPORT REPORT

જી.એસ.ટી. હેઠળ એક્સપોર્ટરને વેચાણ કરવામાં આવે ત્યારે ઉપરોક્ત નિયમોનું પાલન કરવામાં આવે તે ખાસ જરૂરી છે. અન્યથા આકારણી સમયે રાહત દરે વેચાણ કરી રાહત દરે વેરો ઉઘરવેલ હોય તો પણ વેચનાર ઉપર સામાન્ય દરે વેરો ભરવાની જવાબદારી આવી શકે છે.

વેબસાઈટની ટેકનિકલ સમસ્યાઓના કારણે

કરદાતા એ ITR ફાઈલિંગ મોડુ થયુ હોય તેમ છતાં નુકસાની રકમ મંજૂર કરવામાં આવી

અમિત સોની (એડવોકેટ)
૯૮૨૪૭૦૧૧૯૩

કેસનું નામઃ ટેનોવિયા સોલ્યુશન્સ પ્રા. લિ. વિ. ADIT (ITAT ચેન્નાઈ)
અપીલ નંબરઃ ITA No.490/ Chny/2021 જજમેન્ટ/ઓર્ડરની તારીખઃ ૧૧/૦૫/૨૦૨૨
સંબંધિત આ. વર્ષઃ ૨૦૧૯-૨૦

કરદાતા એ વર્ષ દરમિયાન કારોબાર-નુકસાન સહન કર્યું હતું અને તેણે રૂ.૫૭,૬૯,૨૨૩/-ના નુકસાનનો દાવો કર્યો હતો. જો કે, CPC એ તેને ઘટાડીને રૂ.૬૩,૮૪૯/- કર્યો છે. આ એ હકીકતને કારણે હતું કે આવકનું રિટર્ન ફાઇલ કરવાની છેલ્લી તારીખ ૩૧.૧૦.૨૦૧૯ હતી. જો કે, રિટર્ન મધ્યરાત્રિના ૧૨ મિનિટ અને ૩૧ સેકન્ડમાં ફાઇલ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી ફાઇલિંગની તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૧૯ તરીકે ગણવામાં આવી હતી. અપીલની કાર્યવાહી દરમિયાન દાખલ કરાયેલા તથ્યોના નિવેદનમાં, કરદાતાએ રજૂઆત કરી હતી કે તે ૩૧.૧૦.૨૦૧૯ના રોજ ૨૧ કલાક માટે આવકવેરા વિભાગની વેબસાઇટ પર રિટર્ન અપલોડ કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો હતો. જો કે, વેબસાઈટ પર ધસારો અને ટેકનિકલ ખામીને કારણે, ૧૨ મિનિટ અને ૩૧ સેકન્ડનો વિલંબ થયો અને તે મુજબ, રિટર્નને વિલંબિત રિટર્ન તરીકે ગણવામાં આવ્યું જે આખરે નુકસાનના કેરી-ફોરવર્ડને નકારવા તરફ દોરી ગયું. ડિફોલ્ટ બનાવવાનો અને કેરી-ફોરવર્ડ નુકસાનના લાભને છોડી દેવાનો કોઈ જાણી જોઈને અને અશુદ્ધ ઈરાદો નહોતો. વિલંબનું કારણ સાચું હતું. જોકે, CIT(A)એ અવલોકન કર્યું કે, CBDT પરિપત્ર નં. ૯/૨૦૧૫ તારીખ ૦૯.૦૬.૨૦૧૫ મુજબ, ઉલ્લેખિત આવકવેરા સત્તાધિકારીઓને કાયદાના ૧૧૯(૨)(b) હેઠળ આવા વિલંબને માફ કરવાની સત્તા આપવામાં આવી હતી. તેથી, અંતિમ ઉપાય સંબંધિત Pr. CIT સમક્ષ માફી માંગવાનો હતો અને કરદાતાએ પહેલેથી જ સંબંધિત Pr. CIT પાસે અરજી દાખલ કરી હતી જે હજુ પેન્ડિંગ હતી. તેથી, ખોટના કેરી-ફોરવર્ડ લાભની મંજૂરી આકારણીને આપી શકાતી નથી. નારાજ, કરદાતા અમારી સમક્ષ વધુ અપીલમાં છે. જ્યારે અરજદાર આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૧૩૯(૩) હેઠળ કેરી ફોરવર્ડ નુકસાનનો દાવો કરવા માટે હકદાર છે, ત્યારે એવું કહી શકાય નહીં કે રિટર્ન ફાઈલ કરવામાં વિલંબ જાણી જોઈને અથવા દોષિત બેદરકારીના કારણે અથવા ગેરફાયદાને કારણે થયો હતો. વધુમાં,

અરજદાર વિલંબનો આશરો લઈને લાભ મેળવતો નથી. હકીકતમાં, તેઓ ગંભીર જોખમ ચલાવે છે. તદુપરાંત, જ્યારે અરજદારે ઉક્ત રિટર્ન ફાઇલ કરવામાં વિલંબ અંગે સંતોષકારક રીતે સમજાવ્યું હતું, ત્યારે પ્રથમ પ્રતિવાદીનો અભિગમ ન્યાય લક્ષી હોવો જોઈએ જેથી ન્યાયના કારણને આગળ વધારી શકાય. આ કિસ્સામાં, જ્યારે અરજદાર અરજદાર તરીકે કેરી ફોરવર્ડ નુકસાનનો દાવો કરવા માટે હકદાર છે, ત્યારે માત્ર વિલંબથી અરજદારના દાવાને પરાસ્ત કરવો જોઈએ નહીં. ડિવિઝન બેન્ચે આ નિર્ણયને સમર્થન આપતાં વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વ્યક્તિએ એ હકીકતની ન્યાયિક નોંધ લેવી જોઈએ કે રિટર્ન અપલોડ કરવા માટે માત્ર પ્રયાસની જરૂર નથી, પરંતુ કેટલીકવાર તેનો ઉપયોગ પણ થાય છે. રિટર્ન ફાઈલ કરવાના છેલ્લા કલાકના ધસારાને કારણે ઈન્કમટેક્સ વિભાગની વેબસાઈટમાં ટેકનિકલ ખામીને કારણે જો આકારણીકર્તાને તેનું રિટર્ન અપલોડ કરવામાં ચોક્કસ મુશ્કેલી અથવા મુશ્કેલી આવી હોય, તો વિલંબ માફ કરવાને પાત્ર છે. તેથી, કેસના તથ્યો અને સંજોગોના આધારે, અમે અસ્પષ્ટ આદેશને બાજુ પર રાખીએ છીએ અને મામલો પાછું લિમિટેડની ફાઇલમાં પુનઃસ્થાપિત કરીએ છીએ. CIT(A) એ હકીકતને ચકાસવા માટે કે કરદાતા દ્વારા વિનંતી કરાયેલ આવકનું રિટર્ન ફાઈલ કરવામાં માત્ર ૧૨ મિનિટ અને ૩૧ સેકન્ડનો નજીવો વિલંબ થયો હતો. જો એમ હોય તો, કરદાતા દ્વારા ફાઇલ કરવામાં આવેલ રિટર્નને ૧૩૯(૧) હેઠળ ફાઇલ કરાયેલ રિટર્ન તરીકે ગણવામાં આવશે અને કાયદા અનુસાર નુકસાનના કેરી-ફોરવર્ડ લાભને મંજૂરી આપવામાં આવશે.

ટૂકમાં નજીવા સમય માટે રિટર્ન ભરવામાં વિલંબ થાય તો આ ચુકાદો લાભ લેવો જોઈએ.

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની ૪૮મી મિટિંગના મહત્વના નિર્ણયો

જી.એસ.ટી. હેઠળ ફોજદારી જોગવાઈઓમાં રાહત જાહેર કરવામાં આવી પરંતુ 'ડીક્રિમિનલાઈઝ' કરવાની આશા ફળી નહીં

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની ૪૮ મી મિટિંગ ઓનલાઈન તારીખ ૧૭ ડિસેમ્બર ૨૦૨૨ના રોજ મળી હતી. આ મિટિંગમાં નીચે મુજબના મહત્વના નિર્ણયો કરવામાં આવેલ છે.

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલ મિટિંગમાં કરવામાં આવેલ મહત્વની સ્પષ્ટતાઓ

જી.એસ.ટી કાઉન્સીલની ૪૮ મી મિટિંગમાં નીચે મુજબની મહત્વની સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે.

- રાબનો સમાવેશ હેડિંગ ૧૭૦૨ માં થાય અને તેના ઉપર ૧૮ % જી.એસ.ટી. લાગે તેવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે.
- 'ફ્રાયમસ'નો સમાવેશ હેડિંગ ૧૯૦૫૯૦૩૦માં થાય અને તેના ઉપર ૧૮% જી.એસ.ટી. લાગુ પડે તેવી સ્પષ્ટતા કરવમાં આવેલ છે.
- ૧૫૦૦ CC ઉપરના SUV (સ્પોર્ટ્સ યુટિલિટી વિહિકલ) ઉપર ૨૨%ના ઊંચા દરે સેસ લાગુ પડે તેવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે.
- પોતાના અંગત રહેઠાણ માટે કોઈ જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધાયેલ કરદાતા દ્વારા રહેણાંકી ઘર ભાડે રાખવામા આવે તો રિવર્સ ચાર્જની જવાબદારી ઉપસ્થિત થાય નહીં તેવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે.

જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલ મિટિંગમાં વેપાર જગતને સગવડ પૂરી પાડતા મહત્વના નિર્ણયોઃ

૪૮ મી જી.એસ.ટી. કાઉન્સીલની મિટિંગમાં વેપાર જગતને સગવડતા પૂરી પાડવા નીચેના મહત્વના નિર્ણયો કરવામાં આવેલ છે.

- જી.એસ.ટી. હેઠળ ફોજદારી (ક્રિમિનલ) કાર્યવાહી કરવા માટે કરચોરીની હાલની મર્યાદા ૧ કરોડ છે તેમાં વધારો કરી ૨ કરોડ કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે. જો કે માલ કે સેવા પૂરી પડ્યા સિવાય માત્ર બિલ આપતા કરદાતાઓ માટે આ વધારાની મર્યાદાનો લાભ મળશે નહીં તેવી સ્પષ્ટતા પણ સાથો સાથ કરવામાં આવેલ છે. વેપાર જગત આશા સેવી રહ્યું હતું કે જી.એસ.ટી. હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી લાગુ પડતી જોગવાઈઓ દૂર કરવામાં આવશે. પરંતુ વેપાર જગતની આ આશા આ મિટિંગમાં ફળીભૂત થયેલ નથી.
- કોઈ પણ ફોજદારી ગુનાહમાં માંડવાળ કરવા અંગેની જી.એસ.ટી. કાયદા અંગેની જોગવાઈમાં ફેરફાર સૂચવવામાં આવેલ છે અને હાલ જે માંડવાળની રકમ જે ટેક્સના ૫૦% થી ૧૫૦% જેવી છે તેમાં ઘટાડો કરી ટેક્સના ૨૫% થી ૧૦૦% સૂચિત કરવામાં આવેલ છે.
- જી.એસ.ટી. અધિકારીને તેઓની ફરજ પૂરી પાડવામાં અવરોધ ઊભો કરવો, મહત્વના પુરાવાનો નાશ કરવો અને જી.એસ.ટી. અધિકારી દ્વારા માંગવામાં આવેલ વિગતો પૂરી પાડવામાં નિષ્ફળ જવા અંગેના નિયમોમાં હાલમાં લાગુ ફોજદારી જોગવાઈ દૂર કરવા સૂચન કરવામાં આવ્યું છે.
- જી.એસ.ટી. હેઠળ બિન નોંધાયેલ હોય તેવા વ્યક્તિને પણ જી.એસ.ટી. હેઠળ રિફંડ મળી રહે તેવી જોગવાઈ સૂચિત કરવામાં આવેલ છે.
- બિન નોંધાયેલ સપ્લાયર્સ અને કંપોઝીશનની પરવાનગી ધરાવતા કરદાતાઓ જેઓ ઇ કોમર્સ ઓપરેટર દ્વારા રાજ્યમાં વેચાણ કરી શકે તેવી છૂટ આપવા સૂચન કરવામાં આવેલ છે. જો કે આ જોગવાઈના અમલ કરવામાં સમય લાગશે અને આ જોગવાઈ ૦૧.૧૦.૨૦૨૩ થી અમલી બનશે તેમ જણાવવામાં આવેલ છે.
- જી.એસ.ટી. હેઠળ TDS અને TCS કરવા જવાબદાર કરદાતાઓને તેઓની જવાબદારી ઉપસ્થિત થતી ના હોય તેવા સંજોગોમાં તેઓનો જી.એસ.ટી. નંબર રદ કરવા અરજી કરવા કરી તેઓનું રજીસ્ટ્રેશન કેન્સલ કરવાની સગવડ આપવામાં આવેશે તેવું સૂચન કરવામાં આવ્યું છે.
- નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ તથા ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષ માટે GSTR 3B મે ક્લેઈમ કરેલ ક્રેડિટ અને GSTR 2Aમાં મળી રહેતી ક્રેડિટમાં તફવાત અંતે જી.એસ.ટી. ડિપાર્ટમેંટ દ્વારા ટૂંક સમયમાં સર્ક્યુલર બહાર પાડવામાં આવેશે તેવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે.
- ઇ ઈંવોઇસબનાવવાની જવાબદારી અંગે પણ સર્ક્યુલર બહાર પાડવામાં આવશે તેવી જાહેરાત કરવામાં આવેલ છે.

(અનુસંધાન બીજા પાને)

સવાલ આપના જવાબ 'ટેક્સ ટુડે' એક્સપર્ટના

10th December 2022

જી.એસ.ટી./વેટ

અમારા અસીલ ૧૨ લાખની વ્યાજની આવક ધરાવે છે. તેઓ આ ઉપરાંત ૧૨ લાખ જેવી દુકાન ભાડાની આવક ધરાવે છે. શું તેઓ જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન લેવા જવાબદાર બને? – જિગર વોરા, ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ, રાજકોટ

જવાબઃઆ વિષય ઉપર નિર્ણય કરતાં સમયે ગુજરાત એડ્વાન્સ રૂલિંગ ઓથોરીટીનું AAR શ્રી સવાઇ મનોહરલાલ રાઠી (Ruling No. Guj/GAAR/R/2020/10, dt 19th May 2020) જોઈ જવા વિનંતી. આ AAR મુજબ આપના અસીલ ૧૨ લાખ જેવી વ્યાજની આવક ધરાવતા હોય તો તે આવક પણ એગ્રીગેટ ટર્નઓવરનો ભાગ ગણાય તેવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે. જો કે અમારા મતે આ વ્યાજની આવક એ રોકાણ ઉપરની આવક ગણાય અને એગ્રીગેટ ટર્નઓવરનો ભાગ ગણાય નહીં. અમારા મતે આપના અસીલની ઉપરની આવક સંદર્ભે જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન લેવાની જવાબદારી આવે નહીં. આ બાબતે અસીલને વિશ્વાસમાં લઈ પરિસ્થિતી સમજાવી જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન લેવું કે ના લેવું તે અંગે નિર્ણય કરવો જોઈએ તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલનું એપ્રિલ ૨૦૧૭થી માર્ચ ૨૦૨૨ સુધીના વર્ષોમાં વાર્ષિક ટર્નઓવર ૫ કરોડથી નીચું હતું. હવે ચાલુ વર્ષે એટ્લે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨–૨૩માં તેઓનું ટર્નઓવર ૫ કરોડથી વધુ થયું છે. શું આ સંજોગોમાં તેઓ ૦૧.૦૧.૨૦૨૩ થી ઇ ઈંવોઈસ બનાવવા જવાબદાર બને? – નિલેષ લાખાણી, ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ, કોડીનાર

જવાબઃ હાલ, ૫ કરોડના ટર્નઓવરથી વધુ ટર્નઓવર કરતાં કરદાતા માટે ઇ ઈંવોઈસની કોઈ જોગવાઈ લાગુ થયેલ નથી. પરંતુ જે તે વર્ષમાં ઇ ઈંવોઈસ મતે માન્ય ટર્નઓવર વધી જાય ત્યારે પણ કરદાતા તે પછીના વર્ષની શરૂઆતથી ઇ ઈંવોઈસ બનાવવા જવાબદાર બને છે.

અમારા અસીલ સ્થાવર મિલ્કત તોડવા (ડિમોલિશ કરવા) સંદર્ભે સેવાઓ પૂરી પાડે છે. તેઓ પાસે હાલ ગુજરાત રાજ્યમાં જી.એસ.ટી. નંબર છે. હવે તેઓને ઉત્તર પ્રદેશ ખાતે મિલ્કત ડિમોલિશ કરવાનું કામ મળેલ છે. શું તેઓ ગુજરાતના જી.એસ.ટી. ઉપર IGST ઉઘરવી બિલ બનાવી શકે? મારા મતે તેઓએ ઉત્તર પ્રદેશમાં નવો જી.એસ.ટી. લેવો જોઈએ. આપનો અભિપ્રાય આપવા વિનંતી. – CA સંજય જૈન

જવાબઃ કોઈ પણ સ્થાવર મિલ્કત સંદર્ભે પ્લેસ ઓફ સપ્લાય એ જે તે સ્થાવર મિલ્કતની જગ્યા ગણવામાં આવે છે. આમ, આપના અસીલના કિસ્સામાં જ્યારે તેઓ સ્થાવર મિલ્કત ડિમોલિશ કરવાનો કોન્ટ્રાક્ટ ઉત્તર પ્રદેશમાં સ્થિત મિલ્કત સંદર્ભે હોય ત્યારે પ્લેસ ઓફ સપ્લાય ઉત્તર પ્રદેશ બને છે. જો આપના અસીલ પાસે ઉત્તર પ્રદેશમાં ધંધાનું સ્થાયી સ્થળ હોય તો તેઓ ઉત્તર પ્રદેશમાં જી.એસ.ટી. દાખલો મેળવી શકે. તેઓ દ્વારા ઉત્તર પ્રદેશમાં જી.એસ.ટી. રજીસ્ટ્રેશન મેળવેલ હોય તેવા સંજોગોમાં તેઓ આ વ્યવહાર સંદર્ભે ખરીદીઓ તથા ઈન્પુટ સર્વિસની ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવી શકે છે. પરંતુ તેઓ ઉત્તર પ્રદેશમાં ધંધાનું સ્થાયી સ્થળ ધરાવતા ના હોય તો તેઓ ગુજરાતના જી.એસ.ટી. નંબર પરથી IGST સાથેનું બિલ આપી શકે છે તેવો અમારો મત છે.

ઈન્કમ ટેક્સ

અમારા અસીલ સહકારી મંડળી છે. તેઓના આકારણી વર્ષ ૨૦૨૦–૨૧ના ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્નમાં ૧૬૧૦૦૦/–ની આવક દર્શાવવામાં આવેલ છે. આ આવક સામે સહકારી મંડળીને મળતી ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ 80P ની કપાત બાદ માંગેલ છે. પરંતુ ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ ૧૪૩(૧) હેઠળ તથા ૧૫૪ હેઠળના આદેશમાં આ કપાત બાદ આપવામાં આવેલ નથી. હવે તેઓની પાસે શું વિકલ્પ રહે? – નિમેષ પારેખ, ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ, જુનાગઢ

જવાબઃ સહકારી મંડળીના કિસ્સામાં સામાન્ય રીતે ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ 80 Pની શરતો પૂર્ણ કરવામાં આવતી હોય તેવા સંજોગોમાં કપાત મળવી જોઈએ. આ કપાત શું કરવામાં નથી આપવામાં આવી તે બાબતે ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળના સેક્શન ૧૫૪ના ઓર્ડરના કારણ જોવાના રહે. આ કારણ જોઈ તેની ત્રુટિ દૂર કરી ફરી રેકટીફીકેશન અરજી કરવાની રહે તેવો અમારો મત છે.

ટેક્સ ટુડે એક્સપર્ટઃ
CA મોનીષ શાહ, અમદાવાદ
એડવોકેટ લલિત ગણાત્રા, જેતપુર
CA દ્વિવેશ સોઢા, પોરબંદર
એડવોકેટ ભવ્ય પોપટ

03rd December 2022

જી.એસ.ટી./વેટ

અમારા અસીલ દવાના વેપારી છે. તેઓ જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધાયેલ છે. તેઓ ટાટા કેપિટલ ફાઈનન્સમાં લોન અપાવવામાં ગ્રાહકોને મદદ કરવાની સેવા પૂરી પાડે છે. આ સેવા બદલ તેઓને કંપની કમિશન ચૂકવે છે. આ કમિશન ઉપર કંપની ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ TDS પણ કરે છે. શું અમારા વેપારીની કમિશન ઉપર જી.એસ.ટી. ભરવાની જવાબદારી આવે? – અરવિંદભાઈ પટેલ, વિસનગર

જવાબઃ હા, આપના અસીલ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી લોન અપાવવાની સેવા ઉપર જી.એસ.ટી. ભરવાની જવાબદારી આવે તેવો અમારો મત છે. પરંતુ આપના અસીલ જો NBFCના ડાયરેક્ટ સેલિંગ એજન્ટ હોય તો આવા સંજોગોમાં કંપની RCM (રિવર્સ ચાર્જ) ભરવા જવાબદાર બને.

GSTR 9C ટેબલ 12 itc જેમાં A B અને Cમાં જે વિગત આવે છે તે ટેબલમાં કન્ફ્યુઝન થાય છે છે તો તેની વિગતવાર માહિતી આપવા વિનંતી જેમ કે, એમાં ટોટલ ટેક્સ બુક મુજબ આવે તે પછી બી અને સી માં એવી વાક્ય રચના મુકેલ છે કે જેથી સ્પષ્ટતા થતી નથી તેની માહિતી આપવા વિનંતી. – મેહુલ કે જોષી, ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ, શિહોર

જવાબઃ આપની વાત સાથે અમો સહમત છીએ. ટેબલ ૧૨નું હેડિંગ અને અંદરના કોલમની ભાષા વાંચતાં આ સવાલ વ્યાજબી છે. અમારા મતે 12Aમાં ચોપડા પ્રમાણે ITC આવે જ્યારે 12Bમાં અગાઉના વર્ષની ITC જે ચાલુ સાલમાં લીધી હોય તે આવે અને 12Cમાં ચાલુ વર્ષની ITC પછીના વર્ષમાં લીધી હોય તે દર્શાવવાનું રહે છે.

અમો સોની કામનો ધંધો કરીએ છીએ અને જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધાયેલ છે. અમો અમારા સગા સબંધી પાસેથી ગોલ્ડ સ્વરૂપે લોન લઈએ છીએ. આ ગોલ્ડને થોડા વધારા સાથે પરત કરીએ છીએ. શું ગોલ્ડ લોન પર આપનાર પાસે જી.એસ.ટી. નંબર હોય તો આ વ્યવહાર ઉપર જી.એસ.ટી. લાગુ પડે? જ્યારે ગોલ્ડ લોન પરત કરીએ ત્યારે શું તેના ઉપર જી.એસ.ટી.ની જવાબદારી આવે? – એમ. બી. શાહ ફૂ, અમરેલી

જવાબઃ ના, ગોલ્ડ સ્વરૂપે લોન આપવાનો વ્યવહાર પણ મૂળભૂત રીતે લોન જ ગણાઈ અને જી.એસ.ટી. ની જવાબદારી આવે નહીં તેવો અમારો મત છે. જ્યારે ગોલ્ડ લોન પરત કરવામાં આવે ત્યારે તે વ્યાજ સ્વરૂપે હોય તેના ઉપર જી.એસ.ટી. ની જવાબદારી આવે નહીં તેવો અમારો મત છે. હા, વ્યાજ તરીકે આપવામાં આવતા ગોલ્ડની ખરીદી સમયની ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ ઘટાડવાની રહે.

26th November 2022

જી.એસ.ટી./વેટ

જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ કરડાટએ કેટલા વર્ષ સુધી પોતાના ચોપડા જાળવવાના રહેતા હોય છે? ચિંતન સંઘવી, ભાવનગર

જવાબઃ જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ જે તે નાણાકીય વર્ષના વાર્ષિક રિટર્ન ભરવાની છેલ્લી તારીખથી ૭૨ મહિના એટ્લે કે ૬ વર્ષ સુધી ધંધાકીય ચોપડા જાળવવા ફરજિયાત છે.

GSTR 9 ભરવામાં Capital Goods અંગેની માહિતી 6B કોલમમાં Capital goodsને બદલે Input માં દર્શાવવામાં આવેલ હોય તો ભવિષ્યમાં ડિપાર્ટમેંટ દ્વારા ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ આપવા અંગે કોઈ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત કરવામાં આવી શકે છે? – જિગ્નેશ દેત્રોજા

જવાબઃ ના, અમારા માટે આ ભૂલ એ માત્ર ક્લેરિકલ એરર ગણાય અને આ ભૂલ માટે ITC આપવા અંગે પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થઈ શકાય નહીં.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૧–૨૨ના GSTR 9માં આઉટવર્ડ સપ્લાયના HSNની વિગતો આપવી ફરજિયાત છે. ઘણા ધંધા એવા છે જેમાં ૨૦૦ અલગ અલગ HSN લાગુ પડે. આવી મોટી HSN ધરાવતી પેઢી માટે HSNની વિગતો પ્રેક્ટિકલી અપલોડ કરાવવાના કોઈ વ્યાવહારિક ઉકેલ હોય તો જણાવશો. – જિગ્નેશ દેત્રોજા

જવાબઃ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ના વાર્ષિક રિટર્ન ભરવા બાબતે આ એક સળગતો પ્રશ્ન છે. ઘણા સોફ્ટવેર આ પ્રકારે HSN મર્જની સગવડ આપતા હોય છે. પરંતુ આ અંગે અમારા મતે અન્ય કોઈ વ્યાવહારિક ઉકેલ હાલ નથી રહેલો.

અમારા અસીલનો નોંધણી દાખલો રિટર્ન ના ભરવાના કારણે થોડા સમય સસ્પેન્ડ થયેલ હતો. હવે આ નોંધણી દાખલો ચાલુ થઈ ગયો છે. અમારો પ્રશ્ન એ છે કે જે સમય દરમ્યાન નોંધણી દાખલો સસ્પેન્ડ હતો તે સમય દરમ્યાનના ખરીદ વેચાણ અંગે કોઈ મુશ્કેલી આવી શકે? – જગદીશભાઈ વ્યાસ, એડ્વોકેટ, ડીસા

જવાબઃ જ્યારે કોઈ નોંધણી દાખલો સસ્પેન્ડ થયેલ હશે ત્યારે તેઓની ખરીદીની ક્રેડિટ તેઓના GSTR 2Bમાં દર્શાવતી ના હોય અને વેચનારે તમારા અસીલની ખરીદી B2Cમાં દર્શાવેલ હોય તો આ સુધારવા વેચનારને જણાવવાનું રહે. આ ઉપરાંત તમારા અસીલ દ્વારા કરવામાં આવેલ વેચાણની વિગત પણ તેઓના જે GSTR 1માં આપવામાં આવશે ત્યારે જ ખરીદનારને આ ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળશે. આ મુશ્કેલી સસ્પેંડેડ ડીલરને થઈ શકે તેવો અમરો મત છે.

ઈન્કમ ટેક્સ

ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ કેટલા વર્ષ સુધી કરદાતાએ પોતાના ચોપડા જાળવવાના રહેતા હોય છે? ચિંતન સંઘવી, ભાવનગર

જવાબઃ ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ જે તે આકારણી વર્ષથી ૬ વર્ષ સુધી ચોપડા કરદાતા દ્વારા જાળવવાના રહે તેવો અમારો મત છે.

–: ખાસ નોંધ :–

૧. મિત્રો, આ પ્રશ્નોના જવાબ સામાન્ય સંજોગોમાં આપવામાં આવતા હોય છે. અમારા મતે જી.એસ.ટી.ની જોગવાઇઓની ગંભીરતા સમજી તમામ કરદાતાઓએ ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સની સેવા લેવી ખૂબ જરૂરી છે. એકાઉન્ટન્ટ મિત્રોને પણ ખાસ વિનંતી કે પોતે એકાઉન્ટન્ટની કામગીરી સારી રીતે બજાવતા હોય તે બાબત ખૂબ સારી કહેવાય પરંતુ ટેક્સ રિટર્ન ભરવા, ટેક્સ આકારણીમાં ઉપસ્થિત થવા, નોંધણી મેળવવા વગેરે જેવી કામગીરી જે તે કાયદાના નિષ્ણાંત પાસે કરવો તેવો ખાસ આગ્રહ કરવામાં આવે છે જેથી ભવિષ્યમાં કરદાતાને મોટી મુશ્કેલી પડે નહીં.

૨. જી.એસ.ટી. અંગે ના દર વિષે અભિપ્રાય આપવો ખૂબ મુશ્કેલ ગણાઈ. કારણકે જી.એસ.ટી. હેઠળ માલ તથા સેવા નો દર ઘણા પરિબળો પર નિર્ભર કરતો હોય છે. વેરા ના દર અંગેના અભિપ્રાય માત્ર સામાન્ય સંજોગો મુજબ આપવામાં આવેલ છે. આ અંગે આપ એડ્વાન્સ રૂલિંગ દ્વારા ચોક્કસ દર જાણી શકો છો.

૩. અમારા એક્સપર્ટ 'ટેક્સ ટુડે'ને આ સેવા વાચકોના લાભાર્થે આપે છે. તમામ વાચકોને વિનંતી કે પોતાના પ્રશ્નો 'ટેક્સ ટુડે'ને નીચે આપેલ ઇ-મેઈલ પર મોકલે. કોઈ પણ સંજોગોમાં વાચકોને વિનંતી કે, એક્સપર્ટસનો સીધો સંપર્ક બિનવ્યવસાયી રીતે ના કરવો.

આ કોલમ અંતર્ગત આપના પ્રશ્નો પૂછવા આપ અમને taxtodayuna@gmail.com પર ઇ-મેઈલ કરી શકો છો. આપના પ્રશ્નોના જવાબ શક્ય એટલા જલ્દી લેવા પ્રયાસ કરવામાં આવશે.

ડિસ્ક્લેમરઃ આ કોલમ ટેક્સ ટુડે ના એક્સપર્ટ દ્વારા શક્ય તમામ કાળજી રાખી કાયદાના પોતાના અભિપ્રાય ઉપર આપવામાં આવેલ છે. છતાં આ અભિપ્રાય તેઓના અંગત અભિપ્રાય છે. કોઈ કેસ માં તેનો ઉપયોગ કરવો કે ના કરવો તે વાચકો ના અંગત મંતવ્યો ઉપર આધારિત છે.

જમીન, પ્લોટ, મકાન કે ફ્લેટ ખરીદો છો??? આ બાબતોની રાખજો કાળજી....

By Bhavya Popat

તા. ૦૨.૧૨.૨૦૨૨

ભારતીય સમાજમાં સ્થાવર મિલ્કત ખરીદવીએ સમૃદ્ધિનું પ્રતિક ગણાય છે. એવી રીતે યોગ્ય સમયે જરૂરિયાત મુજબ ખરીદેલ સ્થાવર મિલ્કતનું વેચાણ કરી નવી મિલ્કત ખરીદવા અથવા જરૂરિયાત માટે તે નાણાંનો ઉપયોગ કરવો એ ભારતીય સમાજનું મહત્વનું અંગે ગણાય છે. સ્થાવર મીલ્કતમાં ખેતીની જમીન, પ્લોટ, મકાન, દુકાન વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. આ પ્રકારની સ્થાવર મીલ્કતની ખરીદી કરતાં સમયે અમુક બાબતો ધ્યાને રાખવી ખૂબ જરૂરી છે. ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ સ્થાવર મીલ્કતની ખરીદી બાબતે અમુક ખાસ નિયમો રહેલા છે. સ્થાવર મીલ્કતની ખરીદી કે તેનું વેચાણ કરવા સમયે આ નિયમોનું પાલન કરવું જરૂરી બનતું હોય છે. આ નિયમોનું ધ્યાન રાખવામા ના આવ્યું હોય તો મિલકત ખરીદનાર તથા વેચનાર માટે ઘણી મુશ્કેલીઓ ઊભી થઈ શકે છે. આજે આ લેખમાં વાંચકોને આ નિયમો બાબતે જાણકારી આપવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

સ્થાવર મિલ્કત સંદર્ભે દસ્તાવેજમાં દર્શાવવામાં આવતો અવેજ જંત્રી મૂલ્યથી ઓછો દસ્તાવેજમાં દર્શાવવો બની શકે છે જોખમીઃ

સ્થાવર મિલકતનું ખરીદ વેચાણ કરતાં સમયે ખરીદનાર તથા વેચનારે જો સૌથી વધુ જે બાબતનું ધ્યાન રખવાનું થાય છે તે છે દસ્તાવેજમાં દર્શાવવામાં આવેલ અવેજ તથા જંત્રી મૂલ્ય બાબતનું ગણી શકાય. સ્થાવર મિલ્કતની કિસ્સામાં જંત્રી મૂલ્ય એટ્લે એવું મૂલ્ય જે સમયાંતરે જે તે વિસ્તાર મુજબ રાજ્ય સરકાર દ્વારા સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી નક્કી કરવા માટે જાહેર કરવામાં આવતું હોય છે. અવેજ એટ્લે એવી રકમ જે સબ રજીસ્ટ્રાર કચેરીમાં નોંધણી કરવવામાં આવતા વેચાણ દસ્તાવેજમાં મિલ્કત ખરીદી પેટે ખરીદનાર દ્વારા વેચનારને ચૂકવવા પાત્ર રકમ છે.

મિલ્કત વેચાણ કરનાર વ્યક્તિ માટેઃ

ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ 50C હેઠળ કોઈ પણ સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ કરવામાં આવે ત્યારે જો સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી રાજ્ય સરકારની જંત્રી પ્રમાણે ચૂકવવામાં આવેલ હોય ત્યારે ઈન્કમ ટેક્સ હેઠળ રાજ્ય સરકારની જંત્રીનું મૂલ્યથી ઓછો રકમનો અવેજ દર્શાવી શકાય નહીં. વેચનાર દ્વારા પોતાના વેચાણ દસ્તાવેજમાં અવેજ જંત્રી મૂલ્યથી ઓછો દર્શાવેલ હોય તો પણ ઈન્કમમાં ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી તેની જંત્રીની રકમ મુજબ લાગુ પડે. જો કે આ નિયમમાં હવે થોડી રાહત આપવામાં આવેલ છે. હાલમાં પ્રવર્તમાન નિયમ મુજબ સ્થાવર મિલ્કત વેચનાર દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલ અવેજ કરતાં જંત્રી મૂલ્ય કરતાં ૧૧૦% કરતાં વધુ ના હોય તો આવા કિસ્સામાં વેચાણ દસ્તાવેજમાં દર્શાવવામાં આવેલ અવેજની રકમ જ માન્ય ગણાશે. જો બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો અવેજની રકમ અને જંત્રીની રકમમાં ૧૦% થી વધુ તફાવત હોય ત્યારે જ ઈન્કમ ટેક્સનો આ નિયમ લાગુ પડતો હોય છે.

આ નિયમ અંગે ઉદાહરણ જોઈએ તો શ્રી અમદાવાદી દ્વારા એક ફ્લેટ ખરીદી કરવામાં આવ્યો છે જેનું રાજ્ય સરકાર દ્વારા જંત્રીનું મૂલ્ય ૧૦ લાખ છે. આ કિસ્સામાં વેચાણ દસ્તાવેજમાં દર્શાવવામાં આવતો અવેજ ૧૦ લાખ દર્શાવવો જરૂરી છે. જો આ વેચાણ દસ્તાવેજમાં અવેજની રકમ ૮ લાખ દર્શાવવામાં આવે તો પણ ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ 50C મુજબ વેચનારની ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી ૧૦ લાખ ઉપર જ ગણતરી કરવામાં આવશે. પરંતુ પ્રવર્તમાન નિયમ મુજબ ઉપરોક્ત ઉદાહરણમાં જો અવેજની રકમ ૯.૫૦ લાખ દર્શાવવામાં આવી હોય તો જંત્રી મૂલ્ય અને અવેજનો આ તફાવત જંત્રીથી ૧૦%થી ઓછો હોય, જંત્રી ૧૦ લાખ હોવા છતાં, ૯.૫૦ લાખની રકમ માન્ય રહેતી હોય છે અને આ રકમ ઉપર મૂડી નફો ભરવાની જવાબદારી ઊભી થાય.

મિલ્કત ખરીદ કરનાર વ્યક્તિ માટેઃ

ઉપર આપણે સ્થાવર મિલ્કતના વેચાણ કરનાર વ્યક્તિ માટે મહત્વના નિયમ ઉપર ચર્ચા કરી. તેવી રીતે સ્થાવર મિલ્કત ખરીદી કરનાર માટે પણ અમુક નિયમોનું પાલન કરવું ખૂબ જરૂરી છે. જેમ સ્થાવર મિલ્કતના વેચાણ સંદર્ભે જંત્રી મૂલ્ય જોવું જરૂરી છે તેવી જ રીતે મિલ્કત ખરીદી કરવા સમયે પણ જંત્રી મૂલ્ય ધ્યાને રાખવું ખૂબ જરૂરી છે. ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ ૫૬ મુજબ જંત્રી મૂલ્ય કરતાં અવેજની રકમ જો ૫૦ હજાર કરતાં વધુ રકમનો તફાવત ધરાવતી હોય તો આ તફાવતની રકમ વેચનાર દ્વારા ખરીદનારને બક્ષિસ (ગિફ્ટ) તરીકે માની લેવામાં આવશે અને ખરીદનારની અન્ય સ્ત્રોતની આવક તરીકે કરપાત્ર આવકમાં ઉમેરવામાં આવશે.

ઉદાહરણ તરીકે શ્રી અમદાવાદીએ શ્રી વાગલે પાસેથી એક ફ્લેટની ખરીદી ૯૦ લાખના અવેજ દર્શાવી કરી છે. આ ફ્લેટનું જંત્રી મૂલ્ય ૧ કરોડ છે. આ કિસ્સામાં જંત્રી મૂલ્ય તથા અવેજ વચ્ચેની રકમ ૧૦ લાખ શ્રી અમદાવાદીને, શ્રી વાગલે દ્વારા બક્ષિસ (ગિફ્ટ) આપવામાં આવેલ છે તેમ માની લેવામાં આવશે અને શ્રી અમદાવાદી ઉપર આ રકમ ઉપર ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી આવી જશે.

આમ, જંત્રી અંગે સલગ્ન ઈન્કમ ટેક્સના આ નિયમ અંગે યોગ્ય જાણકારી ના હોય તો ખરીદનાર તથા વેચનાર ઉપર ટેક્સની મોટી જવાબદારી આવી જતી હોવાના અનેક કિસ્સા અવારનવાર સામે આવતા હોય છે.

સ્થાવર મિલ્કતનો અવેજ ૨૦૦૦૦ કે તેથી વધુ હોય તો બેન્ક દ્વારા આ રકમ મેળવવી છે જરૂરીઃ

ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ કોઈ સ્થાવર મિલ્કતના અવેજ સંદર્ભે વેચનારને થતી ચુકવણીની રકમ જો ૨૦૦૦૦ (વીસ હજાર) કે તેથી વધુ હોય તો આ ચુકવણી બેંકિંગ વ્યવહારો વડે કરવી જરૂરી છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો આ ચુકવણી રોકડમાં કરી શકાય નહીં. અનેકવાર ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ પાસે તેઓના અસીલ એવા વ્યવહાર કરીને આવતા હોય છે જેમાં તેઓએ મિલ્કત વેચાણ સંદર્ભે અવેજની મોટી રકમ રોકડમાં સ્વીકારેલ હોય છે. વેચનાર દ્વારા મોટી રકમ જો રોકડમાં સ્વીકારવામાં આવેલ હોય તો જેટલી રકમ રોકડમાં સ્વીકારવામાં આવેલ હોય તેટલી રકમનો જ દંડ તેના ઉપર લાગુ થઈ શકે છે.

ઉદાહરણ તરીકે શ્રી અમદાવાદી એક ફ્લેટ ૧૦ લાખમાં વેચાણ કરેલ છે. આ ૧૦ લાખની રામ તેઓએ રોકડમાં સ્વીકારેલ છે. આ કિસ્સામાં શ્રી અમદાવાદી ઉપર ૧૦ લાખની રકમનો દંડ વેચનાર ઉપર લાગુ પડી શકે છે.

૫૦ લાખ કે તેથી વધુના અવેજ/જંત્રી મૂલ્ય ધરાવતી મિલ્કત ખરીદતા સમયે ખરીદનાર દ્વારા TDS કરવાની જવાબદારીઃ

ઈન્કમ ટેક્સ કાયદાની કલમ 194IA હેઠળ જ્યારે ૫૦ લાખ કે તેથી વધુ અવેજ અથવા તો ૫૦ લાખ કે તેથી વધુ રકમની જંત્રી ધરાવતી મિલ્કતની ખરીદી કરવામાં આવે ત્યારે ખરીદનારે વેચનારને ચૂકવવાની થતી રકમમાંથી અવેજની રકમના ૧% લેખે TDS (ટેક્સ ડિડક્ટેડ એટ સોર્સ) કરવાનો રહે છે. ઉલ્લેખનીય છે કે મિલ્કત ખરીદી માટે ચૂકવવામાં આવતા અવેજના દરેક હપ્તા સમયે આ TDS કરવાનો રહે છે. આ ઉપરાંત મિલ્કતના મૂલ્યની ગણતરી કરવા સમયે એકથી વધુ વેચનારાઓ કે એકથી વધુ ખરીદનારાઓ હોય તો પણ તેનું મૂલ્ય સંયુક્ત રીતેજ ગણવાનું રહે છે. જો આ પ્રમાણે ખરીદનાર દ્વારા TDS કરવામાં ના આવ્યો હોય તો આ TDSની રકમ ભરવા ખરીદનાર જવાબદાર બની શકે છે.

ઉદાહરણ તરીકે શ્રી અમદાવાદીએ એક ફ્લેટની ખરીદી અમદાવાદ ખાતે કરી છે જેનું મૂલ્ય ૧ કરોડ છે. આ સંજોગોમાં તેઓએ વેચનારને ૧ કરોડની ચુકવણી કરવા સમયે તેમાથી ૧% એટલે કે ૧ લાખની રકમ વેચનારને ચૂકવવાની થતી રકમમાંથી TDS તરીકે કાપી, આ રકમ ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટમાં વેચનાર વતી ભરવાની રહેશે.

૩૦ લાખ ઉપરની મિલ્કત ખરીદ વેચાણની વિગતો અંગે ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આપવાની રહે છે માહિતીઃ

ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ ૩૦ લાખ ઉપરની મિલ્કતના ખરીદ વેચાણ અંગેના વ્યવહારોની જાણ સબ રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ દ્વારા ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટને આપવાની રહે છે. સબ રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ એટ્લે એવી ઓફિસ જ્યાં મિલ્કતના ખરીદ વેચાણ અંગેના દસ્તાવેજોની નોંધણી કરવામાં આવે છે. આમ, સબ રજીસ્ટ્રાર ઓફિસ દ્વારા આપવામાં આવેલ માહિતી ઉપરથી ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટ દ્વારા જે તે ખરીદનાર તથા વેચનાર અંગેની વિગતો તપાસવામાં આવતી હોય છે. ઈન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેંટ દ્વારા ખરીદનારના મિલ્કત ખરીદી બાબતેના સ્ત્રોતની તો વેચનાર દ્વારા આ મિલ્કતના વેચાણના નફા ઉપર ઈન્કમ ટેક્સ ભરવામાં આવ્યો છે કે નહીં તે અંગે તપાસ કરવામાં આવતી હોય છે.

સ્થાવર મિલ્કતના ખરીદ વેચાણ સંદર્ભે આગોતરું આયોજન કરવું છે ખૂબ જરૂરી!!

સ્થાવર મિલ્કતના વ્યવહારોનું મૂલ્ય સામાન્ય રીતે મોટું રહેતું હોય છે. આ વ્યવહારો કરતાં સંદર્ભે આગોતરું આયોજન કરવું ખૂબ જરૂરી બનતું હોય છે. આ આયોજનમાં સૌથી પહેલા જરૂરી છે જે તે સ્થાવર મિલ્કતની જંત્રીનું મૂલ્ય જાણવું. આ જંત્રી મૂલ્ય જાણી ખરીદનાર તથા વેચનાર બન્ને એ પોતાના ટેક્સ એડવોકેટ, CA કે ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટને દસ્તાવેજ બનાવતા પહેલા મળવું જરૂરી છે. આ આગોતરું આયોજન કરવામાં ના આવે તો વ્યક્તિ ક્યારેક મોટી મુશ્કેલીમાં મુકાઇ શકે છે.

(આ લેખ જાણીતા ગુજરાતી દૈનિક ફૂલછાબની વ્યાપારભૂમિ પૂરતીમાં તારીખ ૨૮.૧૧.૨૦૨૨ ના રોજ પ્રકાશિત થયેલ છે)

GST રીટર્ન ફાઈલ નહિ કરવાને કારણે GST નંબર સસ્પેન્ડ થયો હોય તો તેને ફરી શરૂ કરવાની પદ્ધતિમાં થયેલ ફેરફારની સરળ સમજુતી...

By Prashant Makwana, Tax Consultant

જી.એસ.ટી. હેઠળ રિટર્નના ભરવાના કારણે સસ્પેન્શન થયેલ હોય ત્યારે કરદાતા તથા તેના ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટને ખૂબ મુશ્કેલી પડતી હોય છે. જ્યારે કરદાતા દ્વારા બાકી રિટર્ન ભરી આપવામાં આવ્યા હોય ત્યારે પણ તેઓના સસ્પેન્શન રિસ્ટોરના થાય ત્યારે કરદાતાઓના ધંધા ઉપર તેની વિપરીત અસર પડતી હોય છે. હવે કરદાતાઓ માટે આ અંગે રાહતના સમાચાર આવ્યા છે. જી.એસ.ટી. પોર્ટલ ઉપર એક નવી સેવા ચાલુ કરવામાં આવેલ છે. આ નવી સેવા વિષે આ લેખમાં વાંચકોને માહિતી આપવા પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

- GST અંતર્ગત જે કોઈ કરદાતા માસિક (MONTHLY) રીટર્ન ફાઈલ કરતા હોય તો તે સતત ૬ મહિના ના રીટર્ન ફાઈલ નો કરે અને જે કરદાતા ત્રિમાસિક (QUARTLY) રીટર્ન ફાઈલ છે તે સતત ૨ ત્રિમાસિક રીટર્ન ફાઈલ નો કરે તો તે કરદાતાને કારણ દર્શક (SHOW-CAUSE) નોટીસ આપવામાં આવે છે. જો કરદાતા નોટીસ નો રીપ્લાય નથી આપતા અને રીટર્ન ફાઈલ નથી કરતા તો તેનો GST નંબર સસ્પેન્ડ કરી દેવામાં આવે છે.
- કરદાતા ૬ મહિના અથવા ૨ ત્રિમાસિક રીટર્ન ફાઈલ કરી દે છે પરંતુ કારણ દર્ષક (SHOW CAUSE) નોટીસનો રીપ્લાય નથી આપતો ત્યાં સુધી તેમનો GST નંબર સસ્પેન્ડ રહે છે. રીટર્ન ફાઈલ કર્યા પછી કારણ દર્શક (SHOW CAUSE) નોટીસનો રીપ્લાય કરવામાં અને GST નંબર પાછો શરુ કરવામાં કરદાતાને ઘણી તકલીફ પડતી હતી.
- તેથી હવે કરદાતા પોતાના ૬ મહિનાના અથવા ૨ ત્રિમાસિક રીટર્ન ફાઈલ કરે ત્યાર પછી પોતે જાતે જ INITIATING DROP PROCEDING પર ક્લીક કરીને જાતે જ નંબર શરુ કરી શકે છે.
- આ સુવીધી ફક્ત રીટર્ન નહિ ફાઈલ કરવાના કારણે જે નંબર સસ્પેન્ડ થયા છે તેના માટે જ છે. બીજા કોઈ કારણથી નંબર સસ્પેન્ડ થયો હોય તો તેને આ સુવિધા લાગુ પડતી નથી.
- આ સુવિધા જે નંબર ૦૧/૧૨/૨૦૨૨ પછી સસ્પેન્ડ થયા હશે તેને લાગુ પડશે.
- જે કરદાતા પહેલાના ૬ મહિનાના રીટર્ન અથવા ૨ ત્રિમાસિક રીટર્ન ફાઈલ કરી દેશે એટલે ઓટોમેટીક GST નંબર એક્ટીવ થય જશે. જો ઓટોમેટીક GST નંબર શરુ નો થાય તો નીચે મુજબની પ્રક્રિયા અનુસરીને ટેક્ષ પેયર જાતે નંબર શરુ કરી શકશે.

1. LOG IN TO GST PORTAL
2. SERVISES
3. USE SERVISE
4. VIEW NOTICE AND ORDER
5. CLICK ON INITIATING DROP PROCEDING

આ સેવા લાગુ થતાં સરકારના ''ઈઝ ઓફ ડૂઈંગ બિઝનેશ''ને વેગ મળશે તેવું નિષ્ણાંતો માની રહ્યા છે.

◆ Year: 6, ◆ Issue No.13, ◆ Continue Issue No.73, ◆ Date: 19/11/2022, Saturday, ◆ Page-4, ◆ Retail Price: 20/-, ◆ Annual Subscription Rs.200/- ◆ Owned & Published by: Bhavya Dipakbhai Popat,
◆ Published at: 202-203, Dhruv Complex, Opp. Police Quaters, Una, Dist. Gir Somnath. ◆ Editor: Bhavya Dipakbhai Popat ◆ Printed at : Prathamesh Offset, Gondra Chowk. Una.